T.C. VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ JEOLOJİ MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI

SARISEKİ (KASTAMONU-TAŞKÖPRÜ) BAKIR MİNERALİZASYONU VE İLİŞKİLİ METASEDİMANTER KAYAÇLARIN JEOLOJİK ÖZELLİKLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN: Cüneyt BARAN DANIŞMAN: Dr. Öğr. Üyesi Çetin YEŞİLOVA İKİNCİ DANIŞMAN: Dr. Kurtuluş GÜNAY

VAN-2019

T.C. VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ JEOLOJİ MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI

SARISEKİ (KASTAMONU-TAŞKÖPRÜ) BAKIR MİNERALİZASYONU VE İLİŞKİLİ METASEDİMANTER KAYAÇLARIN JEOLOJİK ÖZELLİKLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN: Cüneyt BARAN

Bu çalışma YYÜ Bilimsel Araştırma Projeleri Başkanlığı tarafından FYL-2018-7151 No'lu proje olarak desteklenmiştir

VAN-2019

KABUL VE ONAY SAYFASI

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Jeoloji Mühendisliği Anabilim Dalı'nda Dr. Öğr. Üyesi Çetin YEŞİLOVA danışmanlığında, Cüneyt BARAN tarafından sunulan "Sarıseki (Kastamonu-Taşköprü) Bakır Mineralizasyonu Ve İlişkili Metasedimanter Kayaçların Jeolojik Özellikleri" isimli bu çalışma Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili hükümleri gereğince 21/05/2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile başarılı bulunmuş ve yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Doç. Dr. E. Yalçın ERSOY

Üye: Doç. Dr. Vural OYAN

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Çetin YEŞİLOVA

Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun24,052019tarih ve 2019/30-lsayılı kararı ile onaylanmıştır.

İmza: İmza: İmza:

TEZ BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

ÖZET

SARISEKİ (KASTAMONU-TAŞKÖPRÜ) BAKIR MİNERALİZASYONU VE İLİŞKİLİ METASEDİMANTER KAYAÇLARIN JEOLOJİK ÖZELLİKLERİ

BARAN, Cüneyt Yüksek Lisans Tezi, Jeoloji Mühendisliği Anabilim Dalı Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Çetin YEŞİLOVA İkinci Danışman: Dr.Kurtuluş GÜNAY Mayıs 2019, 108 sayfa

Bu çalışma; Kastamonu-Taşköprü-Sarıseki Cu mineralizasyonu ve ilişkili metasedimanter kayaçların jeolojik özelliklerinin araştırılmasını kapsamaktadır.

Çalışma alanı, Orta Karadenizde Jura yaşlı Çangaldağ Metamorfik Kompleksi içerisinde yeralır. Çalışma alanında düşük yeşilşist fasiyesi metamorfizması geçirmiş fillit ve kloritşistler egemen litolojik birimleri oluşturur. Fillit ve şistler içinde limonitleşme, silisleşme, hematitleşme yaygın görülen alterasyonlardır. Oksidasyon zonlarındaki malakit, azurit gibi mineral oluşumları bakır mineralizasyonuna ait cevherleşme izleri olarak gözlenmektedir. Fillitler içinde masif pirit laminasyonlarının izlenmesi, pirit tanelerinin arasına yerleşmiş kalkopirit minerallerinin varlığı, masif sülfid mineralizasyonu bulguları olarak değerlendirilmiştir.

Alterasyon alanı üzerinde gerçekleştirilen yarma ve toprak jeokimyası çalışmaları neticesinde elde edilmiş bulgular (cevherleşmenin yankayaç özellikleri, cevher ve yan kayaç ilişkisi, cevher özellikleri) Sarıseki bakır mineralizasyonunun, sedimanlar içine yerleşmiş bir masif sülfid cevherleşmesi olduğunu gösterir. Sarıseki bakır minerilizasyonu, bölgede daha önce keşfedilmiş olan, Hanönü, Cozoğlu ve Zeybek Cu yatakları gibi, Besshi-Tipi Masif Sülfid Cevherleşmelerine benzer özellikler sergilemektedir.

Anahtar kelimeler: Bakır, Besshi, Masif sülfid, Orta Karadeniz, Sarıseki.

ABSTRACT

SARISEKİ (KASTAMONU-TAŞKÖPRÜ) COPPER MINERALIZATION AND GEOLOGICAL CHARACTERISTICS OF RELATED METASEDIMENTARY ROCKS

BARAN, Cüneyt M.Sc. Thesis, Geology Engineering Supervisor : Asist.Prof.Dr. Çetin YEŞİLOVA Second Supervisior: Dr. Kurtuluş GÜNAY May 2019, 108 pages

In this study to contain research the geological characteristics of Kastamonu-Taşköprü-Sarıseki Cu mineralization and associated metasedimentary rocks. The research field is located within the Jurassic Çangaldağ Metamorphic Complex in the Central Pontide.

Phyllite and chloritchists, which have undergone lower greenschist facies metamorphism, constitute the dominant lithological units in the region. Limonitization, hematitization and silicification are observed common alterations in phyllites and schists. Mineral formations such as malachite and azurite in the oxidation zones are observed as traces mineral of the copper mineralization. In phyllites the presence of massive pyrite laminations and the presence of chalcopyrite minerals between pyrite grains which is suggesting that massive sulphide mineralization.

Findings obtained ore mineralization features, ore-host rock relationship as a result of splitting and soil geochemistry studies on the alteration area indicate that the copper mineralization of Sariseki is a massive sulphide mineralization inside the metasediments. The copper mineralization of Sariseki displays similar features to the Besshi-type Massive Sulphide deposits, such as Hanönü, Cozoğlu and Zeybek Cu deposits discovered in the region.

Keywords: Besshi-Type, Central Pontide, Copper, Massive Sulphide, Sarıseki,

ÖN SÖZ

Bu tez, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Jeoloji Mühendisliği Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak hazırlanmıştır.

Tez konusunun seçiminden tezin tamamlanmasına kadar her aşamasında araştırmalarımı yönlendiren, çalışmalarımda destek olan ve bilimsel yardımlarını esirgemeyen danışmanlarım, Sayın Dr. Öğr. Üyesi Çetin YEŞİLOVA ve Dr. Kurtuluş GÜNAY'a teşekkür ederim.

Tezin çeşitli aşamalarında desteklerini gördüğüm MTA Maden Etüt ve Arama Dairesinde görevli Jeoloji Mühendisleri Seyfi BAKIR, Serkan ÖZKÜMÜŞ, Özgür ÖZERKAN ve Sabriye METİN' e teşekkür ederim.

MTA Genel Müdürlüğü Maden Etüt ve Arama Dairesi Başkanlığı'na ve 2019-32-13-05 Proje no'lu kamp çalışmalarına katılan bütün arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Ayrıca tez çalışması sırasında desteklerini esirgemeyen aileme teşekkürlerimi sunarım.

2019 Cüneyt BARAN

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	i
ABSTRACT	iii
ÖN SÖZ	V
İÇİNDEKİLER	vii
ÇİZELGELER LİSTESİ	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ	xi
SİMGELER VE KISALTMALAR	XV
1. GİRİŞ	1
1.1. Çalışma Alanının Tanıtımı2. KAYNAK BİLDİRİŞLERİ	
2.1. Bölgede Yapılan Önceki Çalışmalar2.2. Bölgede Yapılan Madencilik Çalışmaları	
3. MATERYAL VE YÖNTEM	11
3.1. Büro Çalışmaları	
3.2. Arazi Çalışmaları	
3.3. Labaratuvar Çalışmaları	
4. BULGULAR	
4.1. Genel Jeoloji	
4.2. Bölgesel Jeoloji	
4.2.1. Stratigrafi	
4.2.1.1. Çangaldağ metamorfik kompleksi (TrJa)	
4.2.1.2. Çağlayan formasyonu (Kc)	
4.2.1.3. Kapanboğazı formasyonu (Kk)	
4.2.1.4. Yemişliçay formasyonu(Ky)	
4.2.1.5. Gürsökü Formasyonu (Kg)	
4.2.1.6. Akveren Formasyonu (Tpea)	
4.2.1.7. Neojen	

4.3. Çalışma Sahasının Jeolojik ve Petrografik Özellikleri	
4.4. Maden Jeolojisi	
4.4.1. Jeokimya	
4.4.1.1. Kayaç jeokimyası	35
4.4.1.2 Toprak jeokimyası	41
4.4.1.2.1. Bakır	55
4.4.1.2.2. Çinko	59
4.4.1.2.3. Kurşun	61
4.4.1.2.4. Altın / Gümüş / Antimuan	63
4.4.1.3. Yarma çalışmaları	67
5. TARTIŞMA SONUÇLAR	75
KAYNAKLAR	81
ÖZGEÇMİŞ	85

ÇİZELGELER LİSTESİ

Çizelge Sayfa
Çizelge 4.1. Kayaç Numuneleri Koordinatları ve Analiz Sonuçları
Çizelge 4.2. Toprak jeokimyası örneklerinin analiz sonuçları44
Çizelge 4.3. Çalışma sahasından alınan toprak jeokimyası örneklerin tanımlayıcı
istatistiki özellikleri36
Çizelge 4.4. Bazı elementlerin yerkabuğunda ve toprakta ortalama bulunabilirlikleri
(Erler,1992)53
Çizelge 4.5. Çangaldağ Metamorfik Kompleksi kayaçlarına ait değer aralıkları
(Günay ve ark., 2018)54
Çizelge 4.6. Çalışma sahası toprak örnekleri Cu istatistiksel parametreleri
Çizelge 4.7. Çalışma sahası toprak örnekleri Zn istatistiksel parametreleri
Çizelge 4.8. Çalışma sahası toprak örnekleri Pb istatistiksel parametreleri61
Çizelge 4.9. Çalışma sahası toprak jeokimyası örneklerinin korelasyon çizelgesi67
Çizelge 4.10. Yarma Numunelerinin Analiz Sonuçları

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil

Sayfa

Şekil 1.1. Çalışma alanının yer bulduru haritası 2
Şekil 4.1.a.b. İnceleme alanını kapsayan yapısal ve genel jeoloji haritası (Okay ve
Tüysüz, 1999; Uğuz ve ark., 2002;Göncüoğlu, 2010; Çimen ve ark., 2017;
Günay ve ark., 2018) 15
Şekil 4.2. Çalışma alanı ve yakın çevresinin genelleştirilmiş stratigrafi kesiti
(yaş konakları Uğuz ve Sevin 2007'den derlenmiştir) 18
Şekil 4. 3. Çalışma sahasının 1/25.000 ölçekli jeoloji haritası
Şekil 4. 4. a,b,c,d. (Y:601200 / X:4614850/ Z:1200) koordinatlı Metasedimanlar ile
metavolkanikler arasındaki bindirme
Şekil 4. 5. Metabazik kayaçların incekesit görüntüsü ((a-tek nikol, b- çift nikol, Ep:
epidot, Cl: klorit, Qz: kuvars, Plj: plajiyoklas)
Şekil 4. 6. a-Metadasit arazi görünümü, b-Metadasitin yakın görünümü (Y: 600020 /
X:4614920/ Z:1180)
Şekil 4. 7. a,b. Metadasit ince kesit görüntüsü (a-tek nikol, b- çift nikol, Qz: Kuvars,
Plj: plajiyoklas)
Şekil 4. 8. a,b,c. Fillat (siyah şist)
Şekil 4. 9. Fillitlere ait ince kesit görüntüsü (a-çift nikol, b-tek nikol, Ser: Serisit, Qz:
Kuvars, Cl: klorit)
Şekil 4. 10.a,b,c,d. Metasilttaşı (Yeşil şist) arazi görünümü
Şekil 4. 11. a, b- Klorit-epidot şistlere ait tek nikol-çift nikol ince kesit görüntüleri
(Ep: epidot, Cl: klorit, Qz: kuvars, Cc: kalsit)
Şekil 4. 12. Sarıseki sahası 1/5000 ölçekli maden jeoloji haritası
Şekil 4. 13. Sarıseki sahasındaki alterasyon alanından görüntüler. a- Fillitler üzerinde
kırık hatları ile ilişkili silisifiye zonlar, b- mineralizasyon zonu üzerinde
bulunan silis kafalar, c- d- mineralizasyon zonu yakın çevresinde izlenen
silisleşmiş-hematitleşmiş metaklastik kayaçlar, e-f- minralizasyon
alanında görülen limonitli-hematitli alterasyon kayaları
Şekil 4. 14. Sarıseki alterasyon alanındaki malakitli silisifiye kayaçlar
Şekil 4. 15. Laminasyon yapı izleri taşıyan ince taneli masif pirit bandı ve ikincil
kırık sistemi ile ilişkili gelişmiş iri - öz şekilli pirit remineralizasyonu34
Şekil 4. 16. Örnek koordinatlarının 1/5.000 ölçekli maden jeoloji haritasındaki
yerleri
Şekil 4. 17. Jeokimyasal kayaç örneklerine ait korelasyon çizelgesi
Şekil 4. 18. 1/5000 ölçekli maden jeoloji haritasında örnek lokasyonları

Şekil

Şekil 4. 19. 1/5000 ölçekli topografik haritada örnek lokasyonları 4	2
Şekil 4. 20. Cu analiz değerlerinin maden jeoloji haritası üzerindeki gösterilmesi 4	3
Şekil 4. 21. Zn analiz değerlerinin maden jeoloji haritası üzerindeki gösterilmesi4	3
Şekil 4. 22. Pb analiz değerlerinin maden jeoloji haritası üzerindeki gösterilmesi 4	4
Şekil 4. 23. Cu elementine ait log olasılık grafiği 5	6
Şekil 4. 24. Cu elementine ait histogram ve kümülatif frekans eğrisi 5	7
Şekil 4. 25. Zn Elementine ait log olasılık grafiği 6	0
Şekil 4. 26. Zn elementine ait histogram ve kümülatif frekans eğrisi 6	0
Şekil 4. 27. Pb elementine ait log olasılık grafiği 6	2
Şekil 4. 28. Pb elementine ait histogram ve kümülatif frekans eğrisi 6	2
Şekil 4. 29. Jeokimyasal toprak örneklerine ait korelasyon çizelgesi 6	4
Şekil 4. 30. Y:604131 / X:4615944 / Z:1188 koordinatlı B-D doğrultulu yarma hattı	
harita üzerinde görünümü 6	8
Şekil 4. 31. (Y: 604131 / X:4615944 / Z:1188) Koordinatlı B-D doğrultulu yarma	
başlangıç fotoğrafı (batıdan doğuya bakış)6	8
Şekil 4. 32. Jeokimyasal yarma örneklerine ait korelasyon çizelgesi	2
Şekil 5. 1. Cu alansal dağılım kontur haritası	6
Şekil 5. 2. Cu elementi alansal dağılım kontur haritasının Google Earth görüntüsü 7	6
Şekil 5. 3. Cu Elementi alansal dağılım kontur haritasının Maden jeoloji haritası	7
Sekil 5 4. Zn Elementini alansal dağılım kontur haritası	7
Sekil 5, 5, Zn elementini alansal dağılım kontur haritasının Google Earth görüntüsü 7	8
Sekil 5. 6. Zn Elementine alansal dağılım kontur haritasının Maden jeoloji haritası	Ŭ
üzerinde gösterilmesi	8
Şekil 5. 7. Pb elementine ait alansal dağılım kontur haritası 7	9
Şekil 5. 8. Pb elementi alansal dağılım kontur haritasının Google Earth görüntüsü 7	9
Şekil 5. 9. Pb elementi alansal dağılım kontur haritası ve Maden jeoloji haritası	•
çakıştırması	0

SİMGELER VE KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış bazı simgeler ve kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Simgeler	Açıklama
°C	Santigrat derece
cm	Santimetre
hPa	Hektopascal(milibar)
km	Kilometre
km ²	Kilometre kare
m	Metre
mm	Milimetre
m/s	Metre/saniye
ppm	Milyondabirbirim
ppb	Milyardabirbirim
Kısaltmalar	Acıklama
	,
Cu	Bakır
HEM	Hematitli
LİM	Limonitli
MA	Malakitli
MTA	Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü
Pn	Pınar
Т	Тере
ТСК	Türkiye Cumhuriyeti Karayolları
	Turkiye Cummuryeti Karayonan
S	Sırt

1. GİRİŞ

Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Jeoloji Mühendisliği Anabilim dalında yüksek lisans tezi olarak hazırlanan bu çalışma, Kastamonu ili, Taşköprü ilçesinin 10 km kuzeyinde yeralan Sarıseki'de muhtemel bakır mineralizasyonunun belirlenmesi ve mineralizasyonla ilişkili metasedimanter kayaçların jeolojik özelliklerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Bu bölümde, çalışma alanı ve çalışmanın amacı ile ilgili genel bilgiler sunulmaktadır.

1.1. Çalışma Alanının Tanıtımı

Çalışma alanı, Kastamonu İli'nin Taşköprü ilçesinin 10 km kuzeyinde 1:500.000 ölçekli Sinop paftasında yer alır. 1:100.000 ölçekli harita düzenine göre E32 paftasında, 1:25.000 ölçekli harita düzenine göre E32 d2-c1 paftalarında yer alır (Şekil1.1).

Kastamonu ili Karadeniz güney sahillerinin bir bölümünü içerir ve doğudan Sinop, batıdan Bartın ve Karabük, güneyden de Çankırı ve Çorum illeri ile sınırlanır. İlin başlıca ilçeleri, Karadeniz sahil şeridinde batıdan doğuya doğru Cide, Doğanyurt, İnebolu, Abana ve Çatalzeytin ilçeleri, orta kesimde Şenpazar, Küre, Ağlı, Seydiler, Devrekâni ve Daday, batıda Pınarbaşı ve Azdavay, doğuda Taşköprü ve Hanönü, güney kesimde de Araç, İhsangazi ve Tosya ilçeleridir.

Çalışma sahasında Karadeniz iklimi, güneyinde ise İç Anadolu'nun karasal iklimi görülür. Kıyıya paralel olarak uzanan İsfendiyar Dağları, Karadeniz ikliminin iç kısma girmesini önler. Kıyılarda yağış daha fazladır. Bölgede yıllık ortalama sıcaklık 10° C'dir. Yağış ise yıllık ortalama 501.5 mm, nem miktarı ise ortalama buhar basıncı 8.8 hPa olarak ölçülmüştür (https://mgm.gov.tr/kastamonu). Kastamonu İli, bitki örtüsü bakımından oldukça zengin bir alanda yer almaktadır. İlin, Devrekâni dolayları orman örtüsünden yoksundur. Ancak, bu kesimlerde de seyrek ağaç, çalı ve orman kalıntılarına rastlanmaktadır. Eğimin daha yumuşak olduğu bu kesimler kestane rengi toprakların yayılım alanıdır. Kıyıdan iç kesimlere gidildikçe yükselti artar, bu kesimde kayın ve köknar ağaçları yaygınlaşır (http://www. kastamonukultur. gov.tr/TR, 169990/iklim ve bitki örtüsü.html).

Şekil 1.1. Çalışma alanının yer bulduru haritası.

2. KAYNAK BİLDİRİŞLERİ

2.1. Bölgede Yapılan Önceki Çalışmalar

Kastamonu ve civarında geçmişten günümüze kadar gerçekleştirilmiş çok sayıda jeolojik araştırma bulunmaktadır. Bölgenin jeolojik ve tektonik yapısının karmaşıklığı, 1840'lı yıllardan itibaren araştırıcıların ilgisini bölgeye çekmiştir. Bu jeolojik araştırmaların özlü anlatımları aşağıda sunulmaktadır.

Hamilton (1842), "Researches in Asia Minor, Pontus and Armenia" adlı yayınında Karadeniz bölgesinin jeolojisini incelemiş ve Karadeniz kıyı kuşağına "Pontid silsilesi" ismini vermiştir.

Blumental (1940), Gökırmak vadisi ile Karadeniz arasında yaptığı jeoloji çalışmalarında, Taşköprü ile Durağan arasında, 85 km uzunlukta, 40 km genişliğinde bir alanı kapsayan şistleri, Kristalen Şist Masifi adı altında incelemiştir. Şistlerin yeşil, grimsi renklerde olduğunu, kloritli ve epidotlu olduğunu, aralarında diyabazların yeraldığını ve güneyde Elekdağ'a (İmam Köy) kadar uzandığını belirtirtmiştir. Ayrıca masif içerisinde fillit ve kuvarsitlerin yer aldığını, fillitlerin gri, yeşilimtrak veya siyaha yakın renkli, yoğun şistozite düzlemlerine sahip olduğunu, bu birimlerin içlerinde açık renkli mermer merceklerinin yeraldığını ifade etmiştir.

Blumental (1948), Bolu civarı ile Aşağı Kızılırmak arasını kapsayan çalışmasında, Küre çayının kuzey kesimlerini, Küre Çay Masifi adıyla incelemiştir. Masifin Ilgaz dağı masifine benzerliğine dikkat çekerek, kloritli ve epidotlu tabakalardan oluştuğunu, killi ve kuvarslı fillit (siyah) şist, kuvarsitlerin bulunduğunu ve kuzey kesimlerde granitik intrizyonlarca (diyorit) kesildiğini belirtir.

Ketin (1962), "1/500.000 Ölçekli Türkiye Jeoloji Haritası" adlı yayınında Sinop paftasının jeoloji haritasını hazırlayarak birimleri stratigrafik olarak ayırmış, çalışma alanımızında içinde yeraldığı kesimi "Ilgaz Dağları Masifi"adı altında incelemiştir. Bu masifin yeşil şistlerden, metaofiyolitlerden, epidotlu-kloritlişistlerden, serizitşist, grafitşist, kuvarsitşist, fillat ve mermerlerden ibaret olduğunu belirtmiştir.

Ketin (1966), "Anadolunun Tektonik Birlikleri" adlı yayınında Anadoluyu, kuzeyde Pontitler, güneyde Arap platformu ve ikisi arasında bulunan Anatolid-Torid

platformu olmak üzere başlıca üç farklı tektonik birliğe ayırmıştır. Araştırmacıya göre çalışma alanının bulunduğu bölge Pontid kuşağı içinde kalmaktadır.

Şengör ve Yılmaz (1981), Türkiye'de Tetis Okyanusu'nun evrimi adlı çalışmada, Paleotetis (Tetis) Okyanusu'nun, Rodop-Pontid kıtasının kuzeyinde yer aldığını ve güneye doğru bir dalma-batma gösterdiğini ifade etmiştir.

Yılmaz ve Tüysüz (1984), Araştırmacılar Kastamonu-Boyabat-Vezirköprü-Tosya Arasındaki Bölgenin Jeolojisi isimli çalışmalarında, tektonik birlikleri ayırarak, bölgede oluşma ve yerleşme yaşları farklı iki ofiyolit topluluğu olduğunu, bunların alt Mesozoyikte yokolmuş Paleotetis ile üst Mesozoyikte tüketilmeye başlamış Neotetis okyanusları ile ilişkili olduğunu bildirmişlerdir. Paleotetis ofiyolitinin, kuzeyde yeraldığını, Paleotetis ofiyolitini temsil eden Elekdağ Metaofiyolitinin; ultramafit kümülattan spilitik lavlara kadar eksiksiz bir istif halindeki düzenli bir ofiyolit kesimi, bir lav-çökel dizisi (Bekirli Metamorfiti, Kunduz Metamorfiti, Kösdağ Metamorfiti, Gümüşoluğu Formasyonu) ve bir epi-ofiyolitik örtü (Akgöl Formasyonu) ile metamorfik bir melanjdan (Domuzdağ Metamorfik Karmaşığı) oluştuğunu belirtmiştir. Bu ofiyolite ait farklı tektonik birimlerin kuzeye ekaylandığını, Neotetis ofiyolitinin tektonik birimlerinin ise daha çok güney alanlarda görüldüğünü belirtmiştir.

Aydın ve ark. (1986), Ballıdağ Çangaldağı arasındaki Bölgenin Jeolojisi adlı çalışmalarında, tez konusu ile de ilişkili olan Akgöl Formasyonunu tanıtmışlar, içerisinde bulunan fosillere dayandırılarak Triyas-Liyas yaşlı olarak belirtmişlerdir.

Yılmaz ve Tüysüz (1988), Kargı masifi ve dolaylarında yapmış oldukları çalışmalarda çalışma alanımızın içinde bulunduğu Çangaldağ Metamorfik Kompleksini Çangaldağ Yükselimi adıyla incelemiş ve Kargı masifinin en kuzey ucunda yeraldığını ifade etmişlerdir. Araştırmacılar, Çangaldağ yükseliminin D-B uzanımlı büyük bir antklinal olduğunu ve çekirdeğinde üç farklı topluluk olduğunu bildirir. Bunların en altında yapısal olarak düzenli bir ofiyolit topluluğu olduğunu, üzerine Paleozoyik yaşlı gnays, kuvarsit ve mermerden oluşan ileri derecede metamorfik kıtasal topluluğun Liyas sonu Dogger başında yerleştiği ileri sürülmektedir. Antklinalin çekirdeğinde yeralan üçüncü topluluğun ise Dogger yaşlı post-tektonik intrizüf bir granit topluluğu olduğunu, bu granitin kıtasal metamorfitler ile ofiyolit topluluğunu ve aradaki şaryaj düzlemini kestiği vurgulanır. Antklinalin çekirdek birimleri üzerine Malm yaşlı taban konglemerasıyla başlayan ve Eosen'e kadar süren kesiksiz bir istifle devam eden, çökel bir istifin yer aldığı ifade edilmektedir.

Okay (1989), Pontidleri, İstanbul Zonu (Batı Pontidler) ve Sakarya Zonu (Orta Pontidler) olmak üzere iki ayrı zona ayırmıştır. Bu araştırmacıya göre çalışma alanı Sakarya zonu içinde yer almaktadır.

Şengün ve ark. (1990), Daday-Devrekâni masifi batı kesimi ile Azdavay ve İnebolu yöresinde yaptıkları jeolojik haritalama çalışmalarında, Paleotetis'in Pontidler ile Anatolidler arasında yer almış olduğunu ve kuzey yönlü bir yitimle, Permo-Karbonifer ile Erken Tersiyer arasında progresif olarak yokolduğunu savunmaktadırlar. Akgöl ile Karakaya Grubunun yaş ve kuşak açısından deneştirilebileceğini, diğer bir anlatımla Triyas'ta açılmış ve kapanmış bir riftle ilişkili olmadığını, aynı kenetin güneyinde hiçbir yerde görülemeyişini ise pasif değil, aktif bir kıta kenarına ait olduğunun işareti olarak kabul etmektedirler.

Yılmaz ve ark. (1993), Pontidlerin doğu-batı uzanımlı orojenik bir kuşak olduğunu, Batı Pontidler, Orta Pontidler ve Doğu Pontidler olarak üç farklı tektonostratigrafik sektörden oluştuğunu ifade etmiştir. Bunların her birinin okyanusal, kıtasal ve ada yayı bölümü kalıntılarını yansıtan birleşmiş bir tektonik mozaikten oluştuğu vurgulanmıştır. Araştırmacılar, Dağ sıralarının, Paleotetis ve Neotetis okyanusunun yitimi ve Tetis okyanusuyla ilişkili kıtasal çarpışmaları yansıttığını bildirmiştir. Bu kuşaklar kuzeyden güneye doğru; (1) kuzey kuşağı (Çangaldağ tepesi), (2) Araç-Daday makaslama kuşağı, (3) Kastamonu-Boyabat Taban dolgusu, (4) Kargı Masifi ve (5) Ofiyolit kuşağı olarak ifade edilmektedir.

Boztuğ ve Yılmaz (1995), Daday-Devrekâni Masifi ve yakın birimlerini inceledikleri jeoloji çalışmalarında Çangaldağ Kompleksini, Çangaldağ Metaofiyoliti adıyla incelemiş, serpantinit, antofillit, şist, metagabro, metaspilit, metabazalt ve metaporfirit türü kayaçlardan oluşan, Paleotetis'in iyi korunmuş bir parçası olarak değerlendirmişlerdir. Birimlerin yeşilşist fasiyesinden epidot-amfibolit fasiyesine kadar değişen metamorfizma koşullarında metamorfizmaya uğradığını, metamorfizma yaşının yapılan K–Ar radyometrik yaş tayinlerine göre Orta Jura olduğunu belirtilmektedir.

Sütçü ve ark. (1996), Boyabat-Vezirköprü arasındaki bölgenin 1/25.000 ölçekli ayrıntılı jeolojik haritalarını hazırlayarak, çalışma alanının Paleozoyik sonu, Mesozoyik başından itibaren sıkışma rejimi altında olduğunu belirtmiştir. Liyas ve Alt Kretasede

gerilme dönemlerinden sonra, Üst Kretase'den Miyosen'e kadar sıkışma rejiminin etkisi ile D-B uzanımlı kıvrımların, kuzeyden güneye bindirmelerin, daha sonraki dönemlerde ise düşey yönlü fayların geliştiğini, Üst Miyosen-Pliyosen döneminde ise yanal atımlı fayların gelişerek, bölgenin bugünkü yapısal konumunu kazandığını belirtmiştir.

Ustaömer ve Robertson (1999), Orta Pontidlerin, Paleotetis okyanusunun kalıntıları, dalma-batma yitim karmaşığı birimleri ve Avrasya'ya ait geç Paleozoyik - erken Mesozoyik yaşlı kayaçlardan oluştuğunu, bu birimlerin farklı özellikte metamorfik ve magmatik (bazik) kayaçlar içerdikleri vurgulamışlardır. Araştırmacılar, bu tektonik birimleri kuzeyden güneye; Küre Ofiyolitleri, Daday-Devrakani Masifi, Çangaldağ Karışığı, Elekdağ Ofiyolitleri, Elekdağ Eklojitleri, Bayam Melanjı, Domuzdağ Karışığı ve Kargı Masifi olarak isimlendirmişlerdir.

Uğuz ve Sevin (2007), Abana Çatalzeytin Taşköprü arasında yaptıkları jeoloji çalışmalarında, bölgede Malm öncesine yaşlandırılan eski bir temel, Malm-Lütesiyen aralığının örtü çökelleri ve Oligosen, Miyosen, Pliyosen, Kuvaterner yaşlı molas çökelleri ayırtlamışlardır. Temele ait okyanusal kayaları oluşturan ofiyolitlerin ve bu ofiyolitlerin Triyas-Liyas yaşlı epiofiyolitik örtüsünün (Akgöl Formasyonu), bu epiofiyolitik örtünün metamorfik karşılığı olarak düşünülen Bekirli Formasyonu'nun üzerine itilmiş durumda olduğunu belirtmişlerdir.

Göncüoğlu (2010), jeolojik geçmişi boyunca, Türkiye'yi oluşturan birimlerin, kuzeyde Lavrasya, güneyde Gondvana'yı içeren büyük kıtasal levhaların arasında yer aldığını belirtmiştir. Bu ana kıtasal levhalardan riftleşerek ayrılan çok sayıda kıtasal ve okyanusal kabuk parçası, başka kıtasal ve okyanusal kabuk parçaları ile çarpışarak Mesozoyik sonunda Neotetis'in çeşitli kollarının kapanmasına neden olan Alpin orojenezi ile bugünkü Anadolu coğrafyasını oluşturmuştur.

Aygül ve ark. (2012), Pontidlerin, Karadeniz havzasının güneyinde yeraldığını, bu tektonik birliğin kuzeyden Batı ve Doğu Karadeniz Havzaları ile, güneyden İzmir-Ankara-Erzincan kenet zonu ile sınırlandığını ve bu kenet zonu ile Orta Anadolu kristalen kompleksinden ayrıldığını belirtmiştir.

Okay ve ark. (2013), Orta pontidleri, kuzey ve güney Orta Pontidler olmak üzere ikiye ayırmışlardır. Orta Pontidler'in güneyindeki tüm metamorfik kayaları (Daday, Kargı ve Çangaldağ masifleri), Orta Pontid Super Kompleksi olarak adlandırmış, Orta Pontid Super Kompleksini, Avrasya aktif kenarında dalma-batma ve eklenme olayları sonucu ortaya çıkmış bir birim olarak yorumlamıştır. Çalışma alanımızın içinde bulunduğu Çangaldağ Kompleksini 10 km' yi aşan bir yapısal kalınlık sunan, düşük yeşilşist fasiyesinde metamorfizma geçirmiş, volkanik, volkanoklastik ve ince taneli klastik kayalardan yapılmış tektonik bir istif olarak yorumlamışlardır.

Çelik (2016), Araştırmacı Orta-Pontidler'deki çalışmasında, Küre Karmaşığını farklı türde magmatik ve çökel kayaçların birlikteliği olarak tanımlamıştır (bazalt, siyah şeyl, kumtaşı). Bu kayaçlar tektonizma ve alterasyondan değişik oranlarda etkilenmişlerdir. Bazaltlar masif, breşik ve yastık yapılı olup, tektonik etkiler sonucunda bazı yerlerde siyah şeyl gibi kırıntılı kayaçların altında, bazı yerlerde ise siyah şeyllerin üstünde yer alırlar. Bu kayaçların, dasit-porfir ve dolerit daykları tarafından kesildiği bildirilmiştir.

Çimen ve ark. (2016), Türkiye'nin kuzeyinde yeralan Orta Pontid Yapısal Kompleksinin (OPYK), İstanbul-Zonguldak ve Sakarya Tektonik Birlikleri arasında yer alan birtakım metamorfik okyanusal birimleri içerdiğini ve üstüste binmiş bir yapısal kompleks oluşturduğunu bildirmiştir. Araştırmacılar, Çangaldağ Metamorfik Kompleksi ve Çangaldağ Plutonunu içeren Çangaldağ Kompleksinin, Kastamonu-Boyabat Tersiyer havzası'nın kuzeyinde 30 km uzunluğunda ve 15 km genişliğindeki D-B yönlü bir magmatik kuşağı oluşturduğunu belirtmiştir. Çangaldağ Metamorfik Kompleksinin genellikle felsikten mafik'e değişen komposizyona sahip, çeşitli derecede deformasyona ve metamorfizmaya uğramış magmatik kayaçlardan oluştuğunu, ana volkanik litolojilerin sedimanlar ile birlikte bulunan bazalt, tüf, diyabaz, andezit ve riyodasitten oluştuğu ifade etmişlerdir.

2.2. Bölgede Yapılan Madencilik Çalışmaları

Çalışma alanımızın bulunduğu bölgede ve yakın civarında üç tane maden yatağı bulunmaktadır. Bunlar, Küre bakır yatağı, Eti Bakır AŞ.'ye Ait Zirkonyum Madencilik tarafından işletilmiş Cozoğlu bakır yatağı ve Acasia Madenciliğe ait Hanönü bakır yatağıdır. Cozoğlu bakır yatağı işletilmiş olup, Acasia madenciliğe ait olan Hanönü Bakır işletmesinde fizibilite, arama ve işletmeye yönelik çalışmalar devam etmektedir. Çalışma alanı ve yakın çevresinde madencilik ile ilişkili yapılan çalışmalar aşağıda özlü bir şekilde sunulmuştur.

d.Hoore (1911), Cozoğlu köyü bakır madeni çalışmasında kayaçların yaygın olarak şist görünümlü serpantinlerden oluştuğunu, aralarında rekristalize kireçtaşlarının olduğunu ve yer yer kuvars bantları içerdiğini, Cu cevherleşmesinin demir şapkanın altında, şist görünümlü serpantin ile kireçtaşı dokanağında yeraldığını belirtmiştir.

Nikitin (1926), Küre Cu madeninde yaptığı çalışmalarda, açık renkli alterasyon haleleri gözlemlediğini, sarı, kırmızı renkli demirşapkaları gördüğünü, burada yeralan curufları ve curufların içerisinde limonitleşmiş kalkopirit gözlediğini belirtmiştir. Bunun demir şapkanın altında büyük bir pirit kütlesinin bulunduğuna işaret ettiğini, Urallardan Zuzel yatağını örnek göstererek, aynı yatak içerisinde bakırca fakir masif pirit kütlelerinin yanında bakırca zengin pirit kütlelerinin mevcudiyetine vurgu yapmıştır.

Pilz (1937), "Sinop ve Kastamonu vilayetlerindeki Müteaddid Mineral Yataklarının Tetkiki" adlı çalışmada Hocavakıf (Cozoğlu Köyü) bakır madenini tetkik etmiş, pirit saçınımlı kristalen şistlerden bahsetmiş ve şistlerde limonit ve malakitleşmelerin varlığının, civarda daha büyük masif piritli cevher merceklerinin bulunabileceğinin işareti olduğunu vurgulamıştır.

Güner (1980), Küre bölgesinin jeoloji ve masif sülfit yatakları ile ilgili yaptığı çalışmada Küre civarının genellikle sub-grovak, siyah şeyllerden ve denizaltı bazalt kompleksinden oluştuğunu bildirir. Cevher kütlelerinin siyah şeyl-bazalt dokanağına yakın yerlerde bulunduğunu, kuzey-güney yönlü bir fay sisteminin, bazaltik dizilim içindeki zayıf zonlar boyunca cevher taşıyan eriyiklerin yukarı doğru göçlerini sağladığını ve hidrotermal cevher eriyiklerinin, bazaltoidler içinde metasomatik alterasyonlara neden olduğunu belirtir. Demir şapkaların genelde masif veya disemine cevherlerin hemen yüzeylerinde bulunduklarını, bunların sülfitlerin oksidasyonu sonucu oluştuklarını vurgulamıştır.

Konya ve ark. (1988), Kastamonu-Taşköprü-Devrekâni Yöresi Jeokimya Raporu isimli çalışmalarında, E-31 ve E-32 1:100.000 ölçekli topoğrafik haritalarda, 1650 km², lik alanda jeokimyasal prospeksiyon çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar ile 1397 adet dere sedimanı örneği alınmış ve istatistiksel değerlendirilmeler ile mineralize sahalarının saptanması amaçlanmıştır. Dere sedimanlarında Cu için 150 ppm ve Zn için 126 ppm üstü değerler anomali olarak belirlenmiş, Cu için 770 ppm, Zn için 390 ppm maksimum değerleri elde edilmiştir. Koç ve ark. (1995), Küre masif sülfid yatağında cevherleşmenin Liyas yaşında olduğunu belirterek, Liyas'da Pontidlerin ada yayı konumunda olduğunu ileri sürmüştür. Cevherleşmenin yan kayacının ada yayı volkanizmasına ait ilk ürünlerden olan toleyitik bazaltlar olduğunu ve bunların melez bir magmadan türediklerini belirtmiştir. Küre masif sülfid yataklarının Kıbrıs tipi bir masif sülfid yatağı olmadığını, buna karşılık Kıbrıs tipi ile Kuroko tipi arasında yer alan Kieslager tip özellikleri taşıdığını vurgulamışlardır.

Çakır (2006), Küre Aşıköy ve Toykondu masif sülfid yataklarında yaptığı çalışmalarda, masif sülfid yataklarının Küre ofiyolit birliğinin üst birimini oluşturan bazaltik seri içerisinde yer aldığını, altta masif, üste doğru yastık lavları ve hiyaloklastitler şeklinde gözlenen bu serinin jeokimyasal yönden okyanus sırtı bazaltları karakterinde olduğunu bildirmiştir. Bazaltların, altta şeyl seviyelerinin hâkim olduğu, yukarıya doğru şeyl kumtaşı ardalanmaları gösteren kırıntılı sedimanter bir seri tarafından örtüldüğünü ve cevherin genellikle bazaltik serinin üst seviyelerinde, bazaltlar ile şeyl arasında belirli bir geometrik şekle sahip olmayan devamsız kütleler halinde gözlendiğini vurgulamıştır. Tavantaşı konumunda olan şeylin hemen altında yüksek tenörlü ve masif yapıda olan cevherin, alt seviyelere doğru kısmen ağsı, sonra saçınımlı yapıdaki cevhere geçiş gösterdiğini ifade etmiştir. Cevherleşmenin esas olarak Liyas'daki denizaltı volkanizması ve onu takibeden hidrotermal süreçler sonucu, dar ve kısa ömürlü, muhtemelen yay ardı kenar bir havzanın yayılma ekseni civarında oluştuğunu, Dogger'deki plütonik sokulumlara bağlı olarak remobilizasyona uğradığını ifade etmektedir.

Altun ve ark. (2015), Küre Mağaradoruk masif sülfid yatağında yaptıkları çalışmalarda Küre bölgesinde bulunan masif sülfid yataklarının Liyas öncesi ve Liyas yaşlı bazaltik volkanitler ve bunlarla ara tabakalı olan siyah şeyller ile yakından ilişkili olduklarını belirtmiştir. Bu yatakların, bazaltik volkanizmanın durakladığı dönemlerde ortaya çıkan ve günümüzde 'Black Smoker' olarak tanımlanan hidrotermal cevherleşme süreçlerinde oluştuğunu vurgulamıştır.

Günay ve ark. (2015), Çangaldağ Kompleksinde yeralan, hem Hanönü hem de Zeybek masif sülfid yatağının, olasılıkla Jura öncesi dönemde, okyanusal riftleşme ile ilişkili sedimanlar ve bazik lav ara katkıları ile ilişkili meydana geldiğini ve sonradan cevherleşme ile birlikte bütün istifin metamorfizmaya maruz kaldığını belirtmişlerdir. Bölgesel jeolojik özellikler temelinde, Orta Karadeniz de yer alan, Ensimatik ve ensialik yay volkaniklerinin, bazik lav ara katkılı düşük dereceli metamorfik kayaçların ve Jura yaşlı granitoyidlerin, polimetal mineralizasyonlar açısından önem arzettiğini ifade etmişlerdir.

Günay ve ark. (2018), Kastamonu ili Taşköprü ilçesine bağlı bulunan Zeybek köyü ve yakın çevresinde yaptıkları çalışmalarda, litolojik birimlerin bazaltik andezit, dasit, riyodasit ve riyolit gibi ensimatik adayayı volkanitleri, klorit-epidot şist, kuvarsklorit şist, kuvars-mika şistlerden oluştuğunu belirtmektedir. Metasedimanların Zeybek bakır cevherleşmesinin yan kayaçlarını oluşturduğunu, volkanitler ve metasedimanter kayaçlardan oluşan bu istifi, Çangaldağ Kompleksinin üyeleri olarak tanımlamıştır. Bu kompleksin birbirleri ile tektonik dokanaklı birimlerinin, yaklaşık KD-GB doğrultulu ve KB'ya eğimli bir yapısal ilişki sergilediğini belirtirmişlerdir. Jeolojik bulgulara göre, cevherleşmenin metasedimanlar içine yerleşmiş Besshi Tip Masif Sülfid Cevherleşmelerine benzediğine işaret etmişlerdir.

Günay ve ark. (2018), Hanönü Masif Sülfid yatağı üzerinde gerçekleştirdikleri maden jeoloji çalışmalarında, mineralizasyonun ensimatik bir yay gerisi ortamında geliştiğini vurgulamıştır. Araştırmacılar, mineralizasyonun mafik-silisiklastik tip Cu egemen bir oluşum olduğunu ve Besshi-tip mineralizasyonlara benzerliğini vurgulamaktadırlar.

Günay ve ark. (2019), Araştırmacılar, Zeybek Masif Sülfid Yatağı ve Hanönü Masif sülfid yataklarından kalkopiritçe zengin örnekler üzerinde gerçekleştirdikleri Re/Os radyometrik yaş bulguları ile bu mineralizasyonların Orta Jura döneminde yay gerisi ortamlarda oluştuklarını belirtmektedirler.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Sarıseki Bakır Mineralizasyonunu konu alan bu tez çalışması, Orta Karadeniz Bölgesinde Kastamonu iline bağlı Taşköprü ilçesi sınırları içerisinde yaklaşık 20 km² lik alanı kapsamaktadır. Çalışma 2016–2018 yılları arasında büro çalışmaları, arazi çalışmaları ve laboratuvar çalışmaları olmak üzere üç aşamada gerçekleştirilmiştir.

3.1. Büro Çalışmaları

Sarıseki Bakır mineralizasyonu üzerine literatür araştırması yapılarak, bölgesel jeoloji ve çalışma sahasıyla ilgili çalışmalar incelenmiş ve öncel çalışmalar kısmında sunulmuştur. Ayrıca çalışma alanında yapılacak toprak jeokimyası çalışmaları için sistematik olarak karelaj yöntemi ile 50 m aralıklı D-B yönlü 19 adet profil hattı belirlenmiş, profil hatları üzerinde de 50 m aralıklarla toprak örneği yerleri işaretlenmiştir. Arazi ve labaratuvar çalışmaları neticesinde elde edilen verilerin işlenmesi, değerlendirilmesi yanı sıra, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsünün Tez Yazım Kuralları çerçevesinde tez yazımı süreci de büro çalışmaları kapsamında gerçekleştirilmiştir.

3.2. Arazi Çalışmaları

Yüksek lisans tezi için arazi çalışmalarına 2016 yılında başlanmıştır. Arazi çalışmaları ile çalışma sahasının 1/25.000 ölçekli 20 km²' lik alanın jeoloji haritası yapılmış (Şekil 4.3), 3 km²' lik alterasyon alanının 1/5.000 ölçekli maden jeolojisi haritası yapılmış (Şekil 4.12), inceleme alanında gözlenen kayaçların litolojik özellikleri tanımlanmış ve bu kayaçlar ile ilişkili alterasyonlar haritalanmıştır. Çalışma alanında toprak jeokimyası için önceden işaretlenmiş noktalardan, 337 adet toprak jeokimya örneği pusula ve el tipi gps yardımıyla sistematik olarak alınmıştır (jeokimyasal toprak örnek lokasyon yerleri; Şekil 4.18-4.19). Toprak örneklemelerinde toprak gelişimine bağlı olarak 20-25 cm çaplı çukurlar açılarak, üstteki humuslu A zonu atılıp numuneler en iyi anomali kontrastını veren 20-30 cm derinlikte B+C zonundan spatula kullanılarak alınmış ve bu çalışma sırasında çevre kayaçlarının alterasyon ve cevherleşme açısından

önemli görülen kesimlerinden jeokimya ve mineroloji-petrografi örnekleri de derlenmiştir. Toprak örnekleri laboratuvarda kurutularak elenmiş, elek altında (-80 meş altı) kalan kısmı torbalanarak analize hazır hale getirilmiştir. Kayaç örnekleri doğrudan MTA laboratuvarlarına gönderilmiş, orada kırıcılarda öğütülmüş ve analiz edilmiştir. Sarıseki Cu sahasında alterasyon zonunun daha iyi takip edilmesi ve devamlılıklarının araştırılması için silisifiye kayaçların ve toprak zonunun üst kısmında yer alan malakit / azurit döküntülerinin yoğun olduğu kesimde, silisifiye kayaçların uzanımına dik olacak şekilde D-B yönlü 67 metre uzunluğunda yarma (trenç) açılmıştır (Şekil 4.29). 1-1.5 m genişlikte, 1-1.5 m derinliğinde açılan yarmanın yan duvarlarından oluk şeklinde 1'er metrede 1 örnek olacak biçimde, 67 adet numune şerit metre kullanılarak alınmıştır. Harita alımı sırasında jeokimya, mineraloji-petrografi amaçlı kayaç numuneleri derlenerek litoloji tanımlamaları yapılmıştır. Alınan örneklerin özelliklerini korumak ve kirlilik oluşmaması için kilitli naylon poşetler kullanılmıştır.

3.3. Labaratuvar Çalışmaları

Çalışma alanından mineraloji-petrografi amaçlı 20 adet örneğin ince kesitleri, jeokimya amaçlı 337 adet toprak ve 15 adet kayaç ve 67 adet yarma örneği alınarak MTA laboratuvarlarında hazırlanmış ve ICP-OES ve ICP-MS cihazları ile jeokimyasal analizleri gerçekleştirilmiştir.

Örnekler üzerinde gerçekleştirilen jeokimyasal analizler için örnek karakterlerine uygun olarak seçilen numune hazırlama metodları kullanılmış, analizler ICP-OES ve ICP-MS cihazları ile gerçekleştirilmiştir. Örnekler 80° C'de yaklaşık 12 saat etüvde kurutulduktan sonra, % 85' inin tane boyu 75 mikronun altında olacak şekilde diskli öğütücü yardımıyla öğütülmüştür. Örnekler (1:2:2) oranında derişik (HCIO4+HCI+HNO3) + 80-90° C Su Banyosu (2 saat) + Saf Su veya Kral Suyu Çözme (3:1) oranında derişik (HCI+HNO3) + 80-90° C Su Banyosu (2 saat) + Saf Su veya Kral Suyu Çözme (3:1) oranında derişik (HCI+HNO3) + 80-90° C Su Banyosu (2 Saat) + Saf Su prosesi ile hazırlanarak, analizlenmiştir. Aynı örnek hazırlama metodu kullanılarak, ICP-OES ile iz element (As, Co, Cu, Mn, Mo, Ni, Pb, Zn) ve AAS ile Ag elementi analizleri gerçekleştirilmiştir. Au elementi için Kral Suyu (1:3) oranında (HNO3+HCI) + 300° C Hot Plate ya da kupelasyon (fire assay + Grav.) metoduyla örnek hazırlanıp, ICP-MS ile

analizi gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler çizelgeler halinde tezde sunulmuştur (Çizelge 4.1- 4.2- 4.10).

Toprak jeokimyası çalışmalarında alınan örneklerin özelliklerini korumak ve kirlilik oluşmaması için kilitli naylon poşetler kullanılmıştır. Tüm örnekler oda sıcaklığında 1-2 hafta bekletilmiş, kurutulmuş ve uygun tane boyutunu elde etmek için kuru örnekler 80 meş elekten geçirilmiş ve elek altında (-80 meş altı) kalan kısmı kavanozlara konularak analize hazır hale getirilmiştir.

Yarma hattından alınan 300-500 gr yarma numuneleri, tane boyu genişliği en az % 75'i -2 mm olan çeneli kırıcıdan geçirilerek, 80° C'de yaklaşık 12 saat etüvde kurutulduktan sonra, % 85' inin tane boyu 75 mikronun altında olacak şekilde diskli öğütücü yardımıyla öğütülerek analize hazır hale getirilmiştir.

4. BULGULAR

4.1. Genel Jeoloji

Anadolu, kuzeyde Lavrasya güneyde Gondvana'yı içeren büyük kıtasal levhaların arasında yer alır. Kıtasal ve okyanusal kabuk parçaları Mesozoyik sonunda çarpışarak bugünkü Anadolu coğrafyasını oluşturmuştur (Şengör ve Yılmaz, 1981; Göncüoğlu ve Turhan, 1984; Göncüoğlu ve ark., 1997; Okay ve Göncüoğlu, 2004; Okay, 2008; Göncüoğlu, 2010). Anadolu Pontitler, Arap platformu ve ikisi arasında bulunan Anatolid-Torid platformu olmak üzere başlıca üç farklı tektonik birliğe ayrılmıştır (Ketin, 1966; Okay ve Tüysüz, 1999; Okay, 2008) (Şekil 4.1.a).

Şekil 4.1.a.b. İnceleme alanını kapsayan yapısal ve genel jeoloji haritası (Okay ve Tüysüz, 1999; Uğuz ve ark., 2002;Göncüoğlu, 2010; Çimen ve ark., 2017; Günay ve ark., 2018).

Tetis okyanusları ile birbirlerinden ayrılan bu tektonik birlikler, aralarındaki okyanusların kapanması ile oluşan tektonik zonlar boyunca yan yana gelmişlerdir. Anadolunun kuzeyinde başlıca üç zonun (Istranca, İstanbul ve Sakarya) Orta Kretase'de birleşerek oluşturdukları birlik 'Pontidler' olarak adlandırılır. Bu Pontid birlikleri, Alpin orojenezinden etkilenmiştir. (Okay, 2008; Göncüoğlu, 2010). Çalışma alanımızın içinde yer aldığı Sakarya zonu, temelinde alpin öncesi yaşta farklı jeolojik geçmişleri olan tektonik toplulukları barındıran bir 'kompozit birlik' olarak tanımlanır (Göncüoğlu ve ark., 1997). Sakarya kompozit birliğini oluşturan tektonik topluluklar, metamorfik birimler ve Kimmeriyen'e ait yığışım kompleksleri ve okyanusal litosfer parçalarından meydana gelir. Bu birliklerin ortak örtüsü Erken Jura ile başlar, Jura-Erken Kretase platform sedimanları ile herhangi bir kesiklik olmaksızın devam eder. Geç Kretase'den sonra yamaç fasiyesi çökellerinin üzerine fliş tipi çökeller ve İç-pontid okyanusundan türeme ofiyolitik malzeme gelir (Göncüoğlu, 2010). Sakarya zonu'nun içinde yer alan Karakaya Kompleksi, Triyas yaşlı bir rift (Bingöl ve ark., 1975), Paleozoyik-Mezozoyik yaşlı bir yığışım pirizması (Tekeli, 1981), Sakarya kıtası içinde açılmış marjinal bir basen (Şengör ve Yılmaz, 1981), Permo-Triyas yaşlı okyanus içi yay-önü karmaşığı (Okay ve ark., 1991) ve Sakarya kıtası üzerindeki bir basene Paleotetis'ten aktarılmış bir dalma-batma karmaşığı (Göncüoğlu ve ark., 2000) olarak yorumlanmıştır. Bu kompleks metabazik kayalar ve ilişkili çökeller, havai-tipi volkanlar, filiş tipi çökeller, parçalanmış ofiyolitler olmak üzere as alt birimlere ayrılır (Okay ve Göncüoğlu, 2004). Önceki çalışmalarda Karakaya Kompleksi içinde değerlendirilen, Çangaldağ pluton ve kompleks birimleri, Elekdağ ofiyoliti, Domuzdağ yığışım karmaşığı gibi birimlerin, Paleotetis okyanusal litosferi ile ilişkili parçalar olduğu ileri sürülmüştür (Okay ve Tüysüz, 1999; Ustaömer ve Robertson, 1999). Tetis ofiyolitleri (Elekdağ, Küre), ofiyolitik melanjı (Domuzdağ Melanjı) ve ilişkili ünitelerin Çangaldağ Metamorfik Kompleksi: Çangaldağ ensimatik ada yayı ve ilişkili çökeller (Sarıseki Bakır Mineralizasyonunu içeren meta-sedimanter birimler), Geç Jura öncesinde Avrasya'nın güney kenarı boyunca yerleşmiş kenar havza kompleksleri olduğu ileri sürülmektedir (Ustaömer ve Robertson, 1997; 1999; Robertson, 2002).

Çangaldağ Metamorfik Kompleksinin (ÇMK) metavolkaniklerinden alınan (dasit, riyodasit) radyometrik yaş bulguları, Çangaldağ Kompleksi ve ilişkili birimlerin, Neotetis okyanusal basenine ait birimler olduğunu ortaya koymuştur (Göncüoğlu ve ark., 2008; 2012; 2014; Çimen ve ark., 2016; Günay ve ark., 2018). Elde edilen yeni radyometrik yaş bulguları, ÇMK'nin Orta Triyas-Üst Paleosen aralığında varlığını sürdürmüş olan ve Sakarya Kompozit zonu ile İstanbul Zonu arasında yer alan iç-pontid okyanusal basenine ait olduğunu göstermektedir (Robertson ve Ustaömer, 2004; Göncüoğlu ve ark., 2008; Akbayram ve ark., 2012; Catonzariti ve ark., 2013).

4.2. Bölgesel Jeoloji

Çalışma alanı ve yakın çevresinde Triyas'tan günümüze geniş bir zaman aralığında oluşmuş kayaç toplulukları yeralır (Sekil 4.1.b). İnceleme alanının tabanını tez çalışma alanının da içinde yeraldığı Jura yaşlı Çangaldağ Kompleksi oluşturur (Şekil 4.1.a,b.). Çangaldağ Kompleksi, GB-KD uzanımlı, KB'ya eğimli olarak yaklaşık 45 km uzunluğunda ve 10 km genişliğinde, birbirinden kıvrım-bindirme kuşağı ile ayrılan iki dilimden oluşur. Bu dilimler, ensimatik ada yayı volkanik birimleri (bazaltik andezitler, dasit, riyodasit, riyolit) ile tektonik dokanaklı olarak bulunan eski okyanusal kabuk parçaları (Levha daykları, yastık bazaltlar, radyolarit), volkaniklastikler (kuvars-kloritepidot şist, klorit-epidot şist vb., fillitler) ve organik madde içeriği zengin olan arjilitik siyah renkli mikasistleri içerir. Tüm bu allakton istif ilksel ilişkileri bozulmuş olarak bir arada bulunmaktadır (Günay ve ark., 2018). Çalışma alanında Çangaldağ Kompleksine ait fillitler ve metavolkanik birimler yer alır. Çalışma alanı yakın çevresinde ise Çağlayan Formasyonu, Kapanboğazı Formasyonu, Yemişliçay Formasyonu, Gürsökü Formasyonu, Akveren Formasyonu, Taşköprü Boyabat havzası çökelleri stratigrafik olarak sıralanabilen, çökel birimler yeralır. Bu stratigrafik istif aşağıda özetlenerek sunulmuş, ölçeksiz stratigrafi kesiti verilmiştir (Şekil 4.2).

ÜST SİSTEM	SISTEM	SERİ	KAT	FORMASYON	KALINLIK(m)	LİTOLOJİ	AÇIKLAMALAR						
×	IEN						Akarsu çökelleri (kum, çakıl, mil)						
оΥі	NEOJ				~ 40-50		Gevşek yapılı, tutturulmamış karasal çakıl ve kum						
SENOZ	PALEOJEN	Paleosen Eosen		Akveren fm (Tpea)	~ 25-50		Kiltaşı, killi kireçtaşı, kireçtaşı ardalanması)						
			(ampaniyen eashtrihtiyen	bürsökü fm (Kg)	~ 625		Kumtaşı, şeyl ardalanması						
			хş	0			Çakıltaşı						
	'ASE	ÜST	Konisiyen Santoniyen	Yemişlicay fm (Ky)	~ 200-1480		Aglomera, tüf, kireçtaşı, marn						
ZOYİ	KREI		Konisiyen Santoniyen	Kapanboğazı fm (Kk)	~ 160		İnce-orta tabakalı, mikritik kireçtaşı						
MESO		ALT		ağlayan fm (Kc)	~ 2000		Kumtaşı, şeyl ardalanması Orta kalın tabakalı iri çakıl-blokdan oluşmuş konglomera						
2	A			Si			Masif sülfit cevherleşmesi						
	JUR	ALT		omplek	000		Siyah renkli,orta kalın tabakalı şist Mermer mercekleri						
	AS			lağ Ko (TrJa)	1500-2	~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~	Metavolkanik						
	RIY/			angald	2	~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~	Yeşil renkli,orta kalın tabakalı şist						
				Š			Metavolkanik						

Şekil 4.2. Çalışma alanı ve yakın çevresinin genelleştirilmiş stratigrafi kesiti (yaşkonakları Uğuz ve Sevin 2007'den derlenmiştir).

4.2.1. Stratigrafi

4.2.1.1. Çangaldağ metamorfik kompleksi (TrJa)

Tez çalışma alanının içinde yeraldığı Çangaldağ Kompleksi literatürde ilk kez Akgöl adı ile Ketin ve Gümüş, (1962) tarafından siyah renkli kayrak, şeyl ve kumtaşından oluşan birim için kullanılmıştır (Uğuz ve Sevin, 2007). Çökel kökenli fillit, şistler ve bunlarla birincil ilişkili metadiyabazlardan oluşan Akgöl Formasyonu, altta bazik magmatik kayalarla ardalanan siyah renkli şeyllerle başlar, üste doğru ince silttaşı-kumtaşı ara tabakaları içerir ve istif giderek kumtaşı-silttaşı-şeyl ardalanımına dönüşür (Yılmaz ve Tüysüz, 1984). Akgöl Formasyonunun filiş istifi içindeki fosil bulgularına göre Triyas-Liyas yaşlı olduğu bildirilmektedir (Aydın ve ark., 1986). Akgöl Formasyonu bazik bileşimli metalav ve metatüflerin yoğunlukta olduğu, aralarda daha az şist ve fillitlerin bulunduğu Bekirli Formasyonu ile deneştirilebilmektedir (Sütçü ve ark., 1994).

Güncel çalışmalar ile Akgöl yada Bekirli Formasyonu olarak bilinen ve bölgesel ölçekte geniş alanlar kaplayan bu birimler, Çangaldağ Kompleksi, Çangaldağ Metamorfik Kompleksi (Gücer ve Aslan, 2015; Cimen ve ark., 2015; 2016; 2017; Günay ve ark., 2018), Orta Pontid Süper Kompleksi (Okay ve ark., 2009) isimleri ile tanımlanmaktadır. Metamorfik Kompleks ile ilişkilendirilen ilk çalışmalarda Çangaldağ Kompleksi, 10 km' i aşan bir yapısal kalınlık sunan, düşük yeşilşist fasiyesinde metamorfizma geçirmiş, volkanik, volkanoklastik ve ince taneli klastik kayalardan oluşan tektonik bir istif olarak yorumlanmıştır (Okay ve ark., 2009). Detay haritalamalar, radyometrik yaş bulguları yanı sıra kompleks ile ilişkili metamorfik ve volkanik kayaçların özelliklerinden elde edilen bulgular temelinde bu istif KD-GB uzanımlı olarak yerleşmiş, yaklaşık 45 km uzunluğunda ve 15 km kalınlığında bir metamorfik kompleks olarak kabul görmektedir (Gücer ve Aslan., 2015; Çimen ve ark., 2015; 2016; 2017; Günay ve ark., 2018). Çalışma sahasında Çangaldağ Kompleksi bazaltik andezit, dasit gibi ensimatik adayayı volkanitleri ile şist ve fillitlerden oluşan meta-sedimanlardan meydana gelir. Çangaldağ Metamorfik Kompleksi ve Çangaldağ Plutonunu içeren volkanik ve magmatik kayaçlar ile ilişkili jeokimyasal ve jeokronolojik bulgular, Orta-Jura dönemi boyunca İç Pontid okyanusu ve bu okyanusun

kapanması ile oluşan bir ada yayı (Çangaldağ Metamorfik Kompleksi) ve kıtasal yay (Çangaldağ Plütonu) sisteminin varlığına işaret etmektedir (Çimen ve ark., 2015; 2016; 2017).

4.2.1.2. Çağlayan formasyonu (Kc)

Çalışma sahasının Güneydoğusunda Küre çay kuzey kesimlerinde ve kuzeybatı kesimlerinde ise Bozarmutdere civarında mostra veren birim ilk kez Ketin ve Gümüş, (1963) tarafından Çağlayan Formasyonu olarak isimlendirilmiştir. Uğuz ve Sevin, (2007) birimi Ulus Formasyonu adı altında incelemiş, birimin genel olarak kirli sarı, sarımsı kahverengimsi gri, gri renkli, orta-kalın tabakalı kumtaşı ile ince tabakalı, gri renkli silttaşı-şeyl ardalanmasından oluştuğunu, alt düzeylerinde iri kireçtaşı çakıl ve bloklarını kapsadığını belirtmiştir. Erken Kretase yaşlı formasyonun, uyumsuz olarak Üst Triyas-Jura yaşlı Çangaldağ Metamorfik Kompleksinin (Akgöl Formasyonu) üzerinde bulunduğunu ve formasyonun bir denizaltı yelpaze çökeli olduğunu belirtmiştir. Formasyon Üst Kretase yaşlı Kapanboğazı tarafından uyumsuz olarak üzerlenmektedir.

4.2.1.3. Kapanboğazı formasyonu (Kk)

İlk kez Ketin ve Gümüş, (1963) tarafından Kapanboğazı Formasyonu olarak adlandırılan birim Blumental, (1940) tarafından Rosalinli kalker olarak tanımlanmıştır. Kırmızı, şarabi kırmızı renkli, ince orta katmanlı, çörtlü, bol mikro fosilli (Globotruncana) killi ve mikritik kireçtaşlarından oluşan birimin kalınlığı 20-300 metre arasında değişir. Çalışma sahasına giden yol üzerinde en yakın Erik köyü civarında şarabi kırmızı renkli, ince orta katmanlı olarak mostrası gözlenen birim, fosil içeriğine göre Santoniyen-Kampaniyen yaşındadır (Gedik ve ark., 1983). Kapanboğazı Formasyonu üzerine gelen Yemişliçay Formasyonu ile uyumlu ve geçişlidir.

4.2.1.4. Yemişliçay formasyonu (Ky)

Ketin ve Gümüş, (1963) tarafından isimlendirilen birim başlıca kumtaşı, silttaşı, şeyl aratabakaları içeren, andezitik-bazaltik lav, tüf ve agromeralardan oluşur ve yer yer kanal dolgusu şeklinde çakıltaşı düzeyleri içerir (Uğuz ve Sevin, 2007). Çalışma sahasına giden yol üzerinde en yakın Hamza köyü civarında yeşilimsi renk tonlarında cm boyutundan metre boyutlarına varan aglomeralar şeklinde gözlenen birimin kalınlığı, Gedik ve Korkmaz, (1984) tarafından 804-1480 m aralıklarında ölçülmüş ve içerdiği fosillere göre yaşının Santoniyen-Kampaniyen olması gerektiğini ifade etmişlerdir.

4.2.1.5. Gürsökü Formasyonu (Kg)

Ketin ve Gümüş, (1963) tarafından isimlendirilen ve Yemişliçay Formasyonu'nu dereceli olarak üzerleyen Gürsökü Formasyonu, başlıca ince-orta tabakalı sarımsı boz yeşilimsi kül renkli, kumtaşı silttaşı kiltaşı, killi kireçtaşı ardalanmasından oluşur. Alt kesimlerinde bazaltik andezit lav, tüf ve aglomeralardan oluşan volkanitli ara düzeyler içerir. Çalışma alanına enyakın mostraları, Küre çay doğu ve batısında gözlenen formasyon alt kesimlerinde bazaltik andezit lav, tüf ve aglomeralardan oluşan volkanitli ara düzeyler içermekte olan birim daha çok sarı, boz renkli kumtaşı, kiltaşı, killi kireçtaşı ardalanmasından oluşmaktadır. Fosil içeriğine göre Geç Kampaniyen-Erken Maastrihtiyen yaş aralığı verilmiştir (Sevin, 2007).

4.2.1.6. Akveren Formasyonu (Tpea)

Gürsökü Formasyonu'nun üzerinde uyumsuz olarak yeralan Ketin ve Gümüş, (1963) tarafından isimlendirilen birim çalışma alanında killi mikritik kireçtaşı ile üst seviyelerde ise volkanik etkinin görülmediği bol nummulit fosilli kumtaşı-marn ardalanmasına geçer. Kırmızı, bordo mor, kahverenkli, yeşilimsi renklerde, ince katmanlı kireçtaşı içerisinde ince kumtaşı düzeyleri olan birim genelde volkanik kumtaşı ve marnlarla ardalanır. Fosil içeriğine istinaden Üst Paleosen-Alt Eosen yaşı verilmiştir (Yılmaz ve Tüysüz, 1984).

4.2.1.7. Neojen

Karasal çökellerden oluşan ve fayların etkisi ile hızlı çökelme döneminin ürünleri olan genelde çok az tutturulmuş veya hiç tutturulmamış çakıltaşı, kumtaşı silttaşı çamurtaşı ve kilden oluşan birim kendisinden önceki tüm birimleri uyumsuz olarak örter (Yılmaz ve Tüysüz, 1984). Geniş bir alanda kum, çakıl ve mil den oluşan güncel akarsu çökelleri havzada bütün önceki birimleri uyumsuz bir şekilde üzerler.

4.3. Çalışma Sahasının Jeolojik ve Petrografik Özellikleri

Çalışma sahasında, Çangaldağ Metamorfik Kompleksine ait allakton karakterdeki litolojik birimler yer alır. Bu birimler bazaltik andezit, dasit gibi ensimatik adayayı volkanitleri ile şist ve fillitlerden oluşan meta-sedimanlardan meydana gelir (Şekil 4.3). Bu birimler kendi içinde ekaylanmış ve sıklıkla normal faylar ile ötelenmiş olarak görülür. Çangaldağ Metamorfik Kompleksinin volkanik birimlerinin ortalama kalınlığı 700 metre olup, meta sedimanlardan oluşan kesim ise 1200 metrenin üzerinde bir kalınlığa sahiptir (Günay ve ark., 2018).

Metavolkanikler çalışma alanının batı kesiminde yer alır. Kuzeyde Sarıyer sırtı, güneye doğru Deliibrahimtürbesi tepe ve en güney kesiminde Karanlıkderebaşı sırtı mevkilerinden geçen ana bir bindirme fayı ile metasedimanlardan belirgin bir şekilde ayrılır (Şekil 4.4 a,b). Bu bindirme fayı dokanağı boyunca birkaç metre kalınlığında süt kuvarsı renginde silisli bir zon bulunmaktadır. Bazaltik andezitler metavolkanikler içinde egemen volkanik litolojiyi oluşturur. Bu kayaçlar koyu yeşil renk tonları, ileri derecede kloritleşmiş kesimler içermesi ve ayrışma yüzeylerinde demiroksihidroksit sıvamalarının bulunması ile sahada kolayca tanımlanır (Şekil 4.4 c,d). Bu kayaçların ayrışma yüzeyleri genellikle koyu kahve renk tonları sergiler. Kırık yüzeyleri keskin hatlara sahip olup, egemen yeşil tonlarındadır. Genellikle som yapılı olan bazaltikandezitler metamorfizma etkisiyle yer yer kalın tabakalar halinde yönlenme gösterir. Bazaltikandezitlerde kloritleşme, epidotlaşma, killeşme, limonit ve hematitleşme belirgin olarak gözlenen alterasyonlardır.

Şekil 4. 3. Çalışma sahasının 1/25.000 ölçekli jeoloji haritası.

Şekil 4. 4. a,b,c,d. (Y:601200 / X:4614850/ Z:1200) koordinatlı Metasedimanlar ile metavolkanikler arasındaki bindirme.

Bu kayaçlardan alınan ince kesit örneğinde, intersertal ve hipohyalik dokular izlenmiştir. Ana bileşenler feldispat mineralleri, kuvars, klorit, epidot ve az oranda opak minerallerden oluşur (Şekil 4.5. a,b). Feldispatlar küçük taneli hipidiyomorfik kristaller halinde bulunmaktadır. Küçük taneli, yarı öz şekilli az oranda kuvars mineralleri yanı sıra, levhamsı klorit ve epidot minerallerinden oluşan öbekler ağırlıklı olarak yer almaktadır. Bazaltik andezitlerdeki plajiyoklas, klorit, epidot birlikteliği alçak sıcaklık ve orta yükseklikteki basınç altında oluşan yeşilşist fasiyesi koşullarındaki metamorfizmaya işaret eder (Erkan, 1997).

Şekil 4. 5. Metabazik kayaçlara ait incekesit görüntüsü (a-tek nikol, b- çift nikol, Ep: epidot, Cl: klorit, Qz: kuvars, Plj: plajiyoklas).

Metadasitlerden oluşan kayaçlar inceleme alanında Domuzçukuru tepe dolayında mostra vermektedir. Bu kayaçlar, açık krem renktonları, killeşmiş sarımtırak ayrışma yüzeyleriyle belirginleşirler. Metadasitler içerdikleri öz şekilli kuvarslar nedeni ile kolayca tanınabilmektedir (Şekil 4.6. a,b). Egemen olarak killeşen feldispatlarının arasında belirgin bir şekilde görülen 1-2 mm büyüklüğündeki özşekilli kuvarslar alterasyona dayanımları nedeniyle bozunmamıştır. Bu asidik volkaniklerin bazaltikandezitler ile sınır ilişkileri, bitki örtüsü ile kaplı topografya nedeni ile belirgin bir şekilde görülemezken, metamorfizma nedeni ile ilksel ilişkileri olasılıkla bozulmuştur.

Şekil 4. 6. a-Metadasit arazi görünümü, b-Metadasitin yakın görünümü (Y: 600020 / X:4614920/ Z:1180).

İnce kesitlerde porfirik dokulu olarak izlenen dasitlerde feldispat mineralleri, kuvars ve opak mineraller görülmüştür. Feldispatlar küçük taneli hipidiyomorfik kristaller halindedir. Kuvars ve opak mineraller öz şekilli yarı öz şekilli formlar halinde görülmektedir. Kayaçlarda alterasyon nedeni ile kırık çatlaklarda kalsit dolguları ve demiroksihidroksit mineralleri izlenmekte, egemen olarak killeşme görülmektedir (Şekil 4.7 a,b).

Şekil 4. 7. a,b. Metadasit ince kesit görüntüsü (a-tek nikol, b- çift nikol, Qz: Kuvars, Plj: plajiyoklas).

Çalışma alanındaki metasedimanter birimler doğu kesimlerde yer alır. Zeybek, Boyalı mahalleleri ve Eliktürbetepe, Kuzsökü yayla civarında en belirgin mostralarını vermektedir. Bu birimler üst kesimlerde fillitler ile başlar ve tabana doğru şistik kayaçlara geçilir. Fillitler, siyahımsı ve gri renk tonlarında, belirgin kayrak yüzeylere sahip, yer yer arjilitik killere dönüşmüş bir şekilde görülebilmektedir (Şekil 4.8 a,b,c). Bu birimler kolayca levhalara ayrılabilir ve sıklıkla izoklinal-asimetrik kıvrımlanma sergiler. Fillitler foliasyon özelliği iyi gelişmiş ve ince taneli olup, içerdiği mika minerali (muskovit) nedeni ile çoğunlukla sedef parlaklığındadır.

Şekil 4. 8. a,b,c. Fillat (siyah şist).

Siyah-gri renkli ve çok ince taneli fillitler lepidogranoblastik (kuvars + serisit parajenezinde) doku sergiler ve fillit, bazı örnekleri kuvars-mikaşist (kuvars + kalsit + mika + klorit parajenezinde) olarak tanımlanabilir. Fillitlerin ana bileşenini 0.1 mm den küçük serisit pulları oluşturur. Bu serisit pulları çok küçük taneli feldispat ve kuvars taneleri yanı sıra grafitik seviyeleri içerir (Şekil 4.9).

Şekil 4. 9. Fillitlere ait ince kesit görüntüleri (a-çift nikol, b-tek nikol, Ser: Serisit, Qz: Kuvars, Cl: klorit).

Şistik birimler fillitlere nazaran daha tıkız dokulu ve iri tanelidir. İnceleme alanında açık gri, yeşil renk tonlarında, belirgin şistoziteye sahip, sert kaya kütlelerini oluşturur (Şekil 4.10 a,b,c,d). Kırık yüzeyleri keskin, ayrışmış kesimler kahve, sarı renk tonları sergiler. Bu birimlerde şistoziteye uyumlu gelişmiş piritli seviyeler bulunurken, kırık-çatlaklar arasında öz şekilli iri pirit kristalleri de izlenebilmektedir. Şistler çalışma alanında özellikle Deliibrahimtepetürbe ve Asmakayatepe civarında en belirgin mostralarını verir. Meta volkanikler ile tektonik sınıra yakın kesimler egemen olarak şistik birimlerden oluşmaktadır.

Şekil 4. 10.a,b,c,d. Metasilttaşı (Yeşil şist) arazi görünümü.

İnceleme alanındaki şistik birimler kloritçe zengin bir matrikse sahiptir. Bu kayaçların ince kesitlerinde, epidot +klorit +plajiyoklas +kalsit + kuvars parajenezinde porfiroblastik ve lepidoblastik dokular egemendir (Şekil 4.11).

Şekil 4. 11. a, b- Klorit-epidot şist'lere ait tek nikol-çift nikol ince kesit görüntüleri (Ep: epidot, Cl: klorit, Qz: kuvars, Cc: kalsit).

4.4. Maden Jeolojisi

Kastamonu ve çevresinde yüzeyleyen Çangaldağ Metamorfik Kompleksi içerisinde MTA (Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü) tarafından son yıllarda birçok Cu cevherleşmesi tespit edilmiş olup (Günay ve ark., 2018) bu cevherleşmelerin Besshi tipi volkanojenik masif sülfid cevherleşmeleriyle benzer özellikler sunduğu belirtilmiştir. Sarıseki Cu sahası da Besshi-tipi volkanojenik masif sülfid cevherleşmesi açısından potansiyel bir saha olarak ele alınarak, baz ve değerli metaller (Cu-Zn-Pb-Au) açısından incelenmiştir.

Çalışma sahasında Cu mineralizasyonu silttaşı ve siyahşeyl kökenli, metamorfizma geçirmiş yankayaçlar içinde yer alır. Zeybek mahallesinin kuzeydoğu kesiminde yer alan alterasyonlar üzerinde maden jeolojisi çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Sahanın 3 km²' lik kısmında maden jeoloji haritası yapılmış ve alterasyon alanları belirlenmeye çalışılmıştır (Şekil 4.12).

Şekil 4. 12. Sarıseki sahası 1/5000 ölçekli maden jeoloji haritası.

Sahadaki alterasyonlar, siyahımsı gri renkli fillit (Şekil 4.8), ve bunlarla geçişli olarak bulunan gri yeşilimsi renkli şistler içinde yeralır (Şekil 4.10). Sarıseki Cu

sahasındaki kayaçlarda yaygın şekilde limonitleşme, ve az oranda silis alterasyonu ile beraber hematitleşmiş kesimler, meden jeoloji haritası üzerine çizilmiştir (Şekil 4.13 a,b,c,d,e,f). Limonitleşmenin eşlik ettiği süperjen alterasyon ürünleri malakit olarak tespit edilmiştir (Şekil 4.14).

Şekil 4. 13. Sarıseki sahasındaki alterasyon alanından görüntüler. a- Fillitler üzerinde kırık hatları ile ilişkili silisifiye zonlar, b- mineralizasyon zonu üzerinde bulunan silis kafalar, c- d- mineralizasyon zonu yakın çevresinde izlenen silisleşmiş-hematitleşmiş metaklastik kayaçlar, e-f- minaralizasyon alanında görülen limonitli-hematitli alterasyon kayaları.

Şekil 4. 14. Sarıseki alterasyon alanındaki malakitli silisifiye kayaçlar.

Çalışma alanında görülen cevherleşme izleri, sıklıkla yan kayaçlarda bulunan pirit bantları ile belirginleşir. Bu oluşumlar, fillit ve şistlerin foliasyon düzlemlerine uyumlu olup, bu kayaçlar ile birlikte kıvrımlanmıştır. Bu pirit bantları yer yer bir iki metre uzunluğa ve 20-50 cm kalınlığa ulaşır (Şekil 4.15). Pirit bantlarının içinde ise pirit tanelerinin arasında izlenen kalkopirit öbekleri yer alır. Bantlı, silisli ve kalkopirit içeren bu oluşumlar, masif sülfid mineralizasyonlarını düşündürmektedir. Yukarıda belirtilen özellikler ile çalışma alanı, Hanönü, Cozoğlu bölgelerinde bulunan volkanojenik masif sülfid yatakları ile benzerdir.

Şekil 4. 15. Laminasyon yapı izleri taşıyan ince taneli masif pirit bandı ve ikincil kırık sistemi ile ilişkili gelişmiş iri - öz şekilli pirit remineralizasyonu.

Bölgesel ölçekte, çalışma alanımıza yakın yerleşimli Hanönü ve Cozoğlu Cu mineralizasyonlarında görülen alterasyon ve doku-yapı ilişkisi, cevher oluşumundan günümüze kadar cereyan eden süreçler bütünü ile ilişkili olarak yorumlanmıştır. Bu süreçler, cevherleşmenin oluşumu esnasındaki hidrotermal prosesler, cevherleşme oluşumu sonrasındaki cevherin gravitatif akma, sediman yükü ve deniz tabanı hidrostatik basıncı altındaki plastik deformasyon etkileri yanısıra tüm birimlerin kıta üzerine yerleşme süreçlerini kapsayan tektonik etkiler olarak sıralanabilir (Günay ve ark., 2016; 2018). Cevherleşmenin oluşumu esnasındaki hidrotermal prosesler yan kayaçlarda Fe, Si ve Mn içeriğinin artmasına neden olur. Sonraki süreçlerde, cevher ve yan kayaçlardaki Fe içeriği nedeni ile limonitleşme, hematitleşme ve manyetitleşme sıklıkla görülen alterasyon ürünleridir (Pirajno, 2009). Ancak bu alterasyonlar, cevher oluşumu esnası ve sonrasında devam eden sedimantasyon nedeni ile yanlızca artan Fe içeriği ile ilişkili birimlerde izlenir. Sonraki süreçlerde cevherleşmenin taban ve tavan kayaçları örtü görevi yapar ve varolan alterasyonların yanlızca kırık ve çatlaklar ile ilişkili yayılım sergilemesine izin verir. Bu nedenler ile çalışma alanında izlenen alterasyonlar, önemli cevherleşme belirtileri olarak değerlendirilmiştir. Ancak çökel istifin yerleşme dinamikleri ile ilişkili olarak bu tür alterasyonlar gömülü olabilir. Bununla birlikte, çalışma alanında şistozite düzlemlerindeki artan limonitleşmelerin takibi ile ana alterasyon zonlarına ulaşılabilmektedir.

Mineralizasyon ve yan kayaçlarda en yaygın alterasyon mineralleri klorit, epidot, kuvars, manyetit, hematit olarak görülür. Bunların yanısıra az oranda olsada kalkopirit cevher mineralinde bornite dönüşüm izlenir. Yüzey koşullarında okside olmuş cevherli kesimlerin en yaygın alterasyon ürünleri azurit ve malakittir. Bu alterasyon ürünleri yan kayaç şistozite düzlemlerine yerleşmiş olarak ya da cevherleşmenin yakın zonlarındaki kırık çatlak dolgularında zenginleşen mineralizasyon kümeleri halinde görülür.

Litolojik ve jeokimyasal bulgular, cevherleşme için en önemli zonların siyahşistler olduğunu ortaya koymaktadır. Olasılıkla ilksel oluşum esnasında şeyler'e (siyahşist-fillit) nazaran daha iri taneli olan silttaşları (yeşilşist-kloritşist) ara seviyelerinde görülen az orandaki tüfler, patlamalı volkanizma eşliğinde çökel havzada yoğunlaşan iri taneli askıda sediman birikimini yansıtır. Şeyller ise nisbeten durağan volkanizma dönemi ve çökel havzadaki askıda bulunan iri taneli sedimanların çökelimi sonrasındaki sedimantasyon ürünleri olmalıdır. Bu durum cevherleşme-volkanizma-plütonizma ilişkisi açısından da tutarlı gözükmektedir. Aktif volkanizmanın beslendiği derinlik magmasının boşalımı, deniz tabanı hidrotermal sisteminin ısı kaynağının da gerilemesi anlamına gelir. Durağan dönemde ise beslenen pülüton, hidrotermal döngünün güçlü bir ısı kaynağı olacak ve bu dönemdeki sedimantasyon ve masif sülfidler için daha güçlü bir hidrotermal konveksiyona neden olacaktır (Pirajno, 2009).

4.4.1. Jeokimya

4.4.1.1. Kayaç jeokimyası

Çalışma alanından alterasyon ve cevherleşme ile ilişkili alınan 15 adet kayaç örneğinin jeokimyasal analizi yapılmıştır. Örnek lokasyon koordinatları 1/5.000 ölçekli maden jeoloji haritasında Şekil 4.16, örneklere ait analiz değerleri Çizelge 4.1 verilmiştir. Jeokimyasal analiz sonuçlarına göre, Cu için 13-10000 ppm, Au için 5-470 ppb, Zn için 8-460 ppm, Ag için 1-8 ppm, Pb için 8-69 ppm değer aralıkları elde edilmiştir.

Şekil 4. 16. Örnek koordinatlarının 1/5.000 ölçekli maden jeoloji haritasındaki yerleri.

У	x	no	Ag (ppm)	As (ppm)	Co (ppm)	Cu (ppm)	Mn (ppm)	Mo (ppm)	Ni (ppm)	Pb (ppm)	Zn (ppm)	Au (ppb)
604345	4616200	K-1	1	19	21	1930	201	5	5	29	320	130
604355	4616205	K-2	3.4	21	84	10001	45	20	6	69	155	140
604345	4616250	K-3	1.6	9	26	1820	318	5	9	17	229	250
604325	4616210	K-4	8.4	8	35	3120	1060	5	11	23	460	470
604375	4616180	K-5	4.1	44	97	10001	71	19	15	51	323	100
604390	4616172	K-6	1.3	6	22	1650	220	5	8	24	233	170
603938	4616286	K-7	2.1	2	2	32	273	8	2	12	8	250
603950	4616280	K-8	1.7	2	2	13	138	9	2	9	10	5
603932	4616235	K-9	1.4	23	7	124	142	69	12	29	18	40
603900	4616286	K-10	1.8	5	2	133	257	16	8	42	21	5
603876	4616275	K-11	1.8	2	5	47	531	12	6	8	15	40
603883	4616315	K-12	4.4	35	2	155	537	44	11	51	54	5
603954	4616374	K-13	2.6	6	10	64	331	13	10	43	30	110
603904	4616314	K-14	6.5	12	8	105	2166	50	11	9	29	80
603960	4616302	K-15	2.4	20	5	284	341	37	13	19	53	140

Çizelge 4.1. Kayaç Numuneleri Koordinatları ve Analiz Sonuçları

Jeokimyasal analizi yapılan kayaç örneklerinin tamamında önemli anomali mertebesinde değerler elde edilmiştir. Au ile As ve Ag arasında doğrudan bir ilişki bulunmamaktadır. Buna karşın Cu ile Zn ve Co arasında zayıf pozitif bir ilişki gözlenmektedir. Analiz sonuçlarına göre Ni, Mo, Sb değerleri Cu ve ilişkili elementlere nazaran bağıntısız görülmektedir. Bölgesel ölçekte, mineralizasyon ile ilişkili siyahşeyl kökenli fillitler 1000-3500 ppm arasında Mn değerlerine sahiptir (Günay ve ark., 2015; 2018).Kayaç örneklerindeki yüksek Mn değerleri silisleşmiş, demiroksihidroksit minerallerince zengin kayaç örneklerinin fillit kökenli olduğunu işaret edebilir. Orta Pontid masif sülfid yatakları Cu-Zn egemen oluşumlardır ve özellikle Küre Masif Sülfid yatağı yüksek Co içeriği yönüyle bilinmektedir (Akbulut ve ark., 2016; Günay ve ark., 2018). Analiz edilen kayaç örneklerinde yüksek Cu değerleri yanı sıra Cu ile pozitif ilişkili Zn ve Co değerleri, çalışma alanı için muhtemel bir masif sülfid mineralizasyonunu işaret edebilir.

Jeokimyasal analizleri yapılan kayaç örneklerinde Cu-Pb-Zn-Ag-Au-Co-As-Mn-Mo-Ni elementlerine ait ikili diyagramları gösterilmiştir (Şekil 6.6 a,b,c). Elementlerin ikili korelasyonlarında "0" değeri ilişkisizliği, "+1" değeri pozitif ilişkiyi ve "-1"değeri negatif ilişkiyi tanımlamaktadır. Pozitif ilişki iki farklı element değerinin birlikte artma veya birlikte eksilmesini, negatif ilişki ise bir element değeri artarken diğer element değerinin düşmesini gösterir (Köksoy, 1978).

Kayaç örneklerine ait harker diyagramları incelendiğinde elementler arasında belirgin bir ilişki olmadığı anlaşılmaktadır. En belirgin bağıl korelasyon Cu ve Zn ile Cu ve Co elementleri arasında görülür ve zayıf pozitif bir eğilim sunar. Ancak Cu elementinde elde edilen %1'e yakın değerler, 5 – 470 ppb aralığındaki Au değerleri yanı sıra bütün kayaçların 1 gr üzerinde Ag içermesi, bu kayaçların olası bir Cu mineralizasyonu ile ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Alterasyon alanında malakit gibi süperjen alterasyon mineralleri yanı sıra, silisleşmiş-hematitleşmiş kayaçların ekonomik öneme sahip elementlerde yüksek değerler sergilemesi, çalışma alanının, cevher mineralizasyonuna dair yüksek potansiyele sahip olduğunu göstermektedir.

Şekil 4. 17. Jeokimyasal kayaç örneklerine ait korelasyon çizelgesi

Şekil 4.17. Jeokimyasal kayaç örneklerine ait korelasyon çizelgesi.

Şekil 4.17. Jeokimyasal kayaç örneklerine ait korelasyon çizelgesi.

4.4.1.2 Toprak jeokimyası

Çalışma alanımızın içinde yer alan ve detay maden jeoloji haritası yapılarak tespit edilen silisleşme ve limonitleşmenin egemen olduğu bölgelerin belirlenmesiyle beraber, bu alanlarda örtülü veya aşınmış mineralize kesimlerin dağılımını tespit etmek amacıyla, toprak jeokimyası çalışmaları yapılmıştır. Toprak jeokimyası için seçilen alan, Çangaldağ Kompleksi metasedimanlarına ait kayaçların üzerinde gelişen toprak örtüsü olup, yapılan çalışma ile bu kesimin jeokimyasal özellikleri irdelenmiştir.

Alterasyon alanında toprak jeokimyası için karelaj yöntemi ile D-B yönlü 50 metre aralıklı 19 adet profil hattı belirlenmiş ve profil hatları üzerinde 50 m aralıklarla toprak örneği yerleri işaretlenmiştir. Karelaj yöntemi, sistematik oluşu ve daha geniş alanları temsil etmesi amacıyla tercih edilmiştir. İşaretlenen noktalardan 337 adet toprak jeokimya örneği pusula ve el tipi gps yardımıyla sistematik olarak alınmıştır. (Jeokimyasal toprak örnekleri lokasyon yerleri; Şekil 4.18/4.19).

Şekil 4. 18. 1/5000 ölçekli maden jeoloji haritasında örnek lokasyonları.

Şekil 4. 19. 1/5000 ölçekli topografik haritada örnek lokasyonları.

Toprak örnekleri, toprak gelişimine bağlı olarak 20-25 cm çaplı çukurlardan, üstteki humuslu A zonu atılıp, en iyi anomali kontrastını veren 20-30 cm derinlikte B+C zonundan, spatula kullanılarak alınmıştır. Alınan örneklerin özelliklerini korumak ve kirlilik oluşmaması için kilitli naylon poşetler kullanılmıştır. Toprak jeokimyası için alınan örnekler, oda sıcaklığında 1-2 hafta kuruması için bekletilmiş, uygun tane boyutunu elde etmek için 80 mesh elekten geçirilmiş ve elek altında (-80 meş altı) kalan kısmı kavanozlara konularak analize hazır hale getirilmiştir. Sahada alınan örneklere ait analiz değerleri Çizelge 4.2' de, elde edilen analiz değerlerininin maden jeoloji haritası üzerindeki yerleri Cu, Zn, Pb, için ayrı ayrı verilmiştir (Şekil 4.20/4.21/4.22).

Şekil 4. 20. Cu analiz değerlerinin maden jeoloji haritası üzerindeki gösterilmesi.

Şekil 4. 21. Zn analiz değerlerinin maden jeoloji haritası üzerindeki gösterilmesi.

Şekil 4. 22. Pb analiz değerlerinin maden jeoloji haritası üzerindeki gösterilmesi.

Numune	Ag	As	Со	Cr	Cu	Mn	Ni	Pb	Zn	Au
No	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppb
1_1	<1.0	22	25	36	96	660	62	35	150	<20
1_2	<1.0	26	34	39	140	880	62	40	220	<20
1_3	<1.0	14	24	37	280	860	58	45	320	<20
1_4	<1.0	12	55	48	1600	1600	51	24	620	<20
1_5	<1.0	12	33	42	530	1300	38	22	380	<20
1_6	<1.0	18	24	42	400	1200	52	26	220	<20
1_7	<1.0	22	31	33	840	1300	49	25	280	<20
1_8	<1.0	15	16	38	930	770	54	28	230	<20
1_9	<1.0	18	21	32	270	1000	53	25	310	<20
1_10	<1.0	19	43	31	840	1000	54	29	480	<20
1_11	<1.0	22	270	24	870	>3000	54	25	1700	<20
1_12	<1.0	15	32	32	140	950	62	27	250	<20
1_13	<1.0	25	20	35	88	940	63	28	130	<20
1_14	<1.0	24	19	34	94	740	66	26	150	<20
1_15	<1.0	17	21	27	100	1900	61	22	140	<20
1_16	<1.0	20	23	32	220	2400	62	30	150	<20
1_17	<1.0	18	17	31	160	1700	54	28	110	<20
1_18	<1.0	32	20	34	120	2600	57	33	110	<20
1_19	<1.0	30	16	27	100	2800	52	34	110	<20

Çizelge 4.2. Toprak jeokimyası örneklerinin analiz sonuçları

	Ag	As	Со	Cr	Cu	Mn	Ni	Pb	Zn	Au
	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppb
1_20	<1.0	28	16	26	97	2600	52	33	120	<20
1_21	<1.0	27	14	29	110	2300	56	30	110	<20
1_22	<1.0	24	16	29	120	2000	60	34	120	<20
2_1	<1.0	10	27	76	110	1100	50	28	110	<20
2_2	<1.0	19	43	40	730	1500	57	37	320	<20
2_3	<1.0	34	30	34	1200	950	48	38	270	<20
2_4	<1.0	12	20	36	520	1200	53	26	260	<20
2_5	<1.0	18	69	41	1200	1900	57	39	600	<20
2_6	<1.0	16	34	49	1300	750	28	19	420	<20
2_7	<1.0	7	32	52	420	890	36	17	330	<20
2_8	<1.0	16	24	37	380	1200	51	21	380	<20
2_9	<1.0	16	25	44	360	1200	51	23	380	<20
2_10	<1.0	20	23	31	910	750	40	25	400	<20
2_11	<1.0	19	16	31	2600	750	44	26	240	<20
2_12	<1.0	16	31	26	2700	840	47	27	420	<20
2_13	<1.0	30	26	31	110	650	62	29	360	<20
2_14	<1.0	21	27	32	150	1400	56	28	280	<20
2_15	<1.0	34	12	38	94	630	57	20	150	<20
2_16	<1.0	22	19	63	71	1100	73	28	130	<20
2_17	<1.0	12	17	39	92	670	63	27	140	<20
2_18	<1.0	12	20	110	64	1300	67	16	92	<20
2_19	<1.0	21	15	45	68	1400	52	26	94	<20
2_20	<1.0	19	11	30	94	1900	46	23	100	<20
2_21	<1.0	20	14	31	110	2600	50	35	110	<20
2_22	<1.0	30	17	34	120	1900	57	32	120	<20
3_1	<1.0	12	27	64	140	1500	52	25	130	<20
3_2	<1.0	19	12	46	240	1300	48	24	160	<20
3_3	<1.0	10	44	55	880	1500	36	25	350	<20
3_4	<1.0	7	40	48	1700	1300	40	22	450	<20
3_5	<1.0	10	30	53	880	1400	42	22	260	<20
3_6	<1.0	10	44	74	1500	1700	57	20	440	<20
3_7	<1.0	10	42	56	860	1600	44	21	410	<20
3_8	<1.0	17	20	49	510	1100	46	25	350	<20
3_9	<1.0	10	27	46	540	1500	51	19	400	<20
3_10	<1.0	9	28	61	740	950	44	14	370	<20
3_11	<1.0	21	25	47	2800	1300	45	25	400	<20
3_12	<1.0	18	25	34	7000	1300	43	30	240	<20
3_13	<1.0	22	60	36	2100	790	57	25	990	<20
3_14	<1.0	17	23	41	6500	910	54	35	370	<20
3_15	<1.0	31	14	38	2200	800	64	35	250	<20

Çizelge 4.2. Toprak jeokimyası örneklerinin analiz sonuçları (devam)

Numune	Ag	As	Со	Cr	Cu	Mn	Ni	Pb	Zn	Au
No	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppb
3_16	<1.0	16	11	38	3800	890	61	31	200	<20
3_17	<1.0	23	18	27	66	610	50	30	220	<20
3_18	<1.0	17	16	33	81	660	52	23	160	<20
3_19	<1.0	16	14	37	94	1800	57	27	120	<20
3_20	<1.0	12	15	43	75	1400	59	21	120	<20
3_21	<1.0	14	14	54	110	1500	62	21	120	<20
3_22	<1.0	25	17	27	80	2000	51	34	100	<20
4_1	<1.0	82	51	45	200	2100	73	44	140	<20
4_2	<1.0	31	24	43	130	1300	58	37	160	<20
4_3	<1.0	27	82	39	580	2000	70	38	610	<20
4_4	<1.0	6	27	130	200	2800	98	19	170	<20
4_5	<1.0	34	12	40	620	1200	51	27	170	<20
4_6	<1.0	22	14	45	690	1800	55	38	190	<20
4_7	<1.0	6	43	70	720	1700	44	18	290	<20
4_8	<1.0	16	28	45	500	780	35	22	200	<20
4_9	<1.0	11	21	48	480	1700	50	20	260	<20
4_10	<1.0	4	29	77	1200	1100	44	12	460	<20
4_11	<1.0	38	51	70	1100	890	25	95	370	25
4_12	1	23	24	220	1000	280	16	25	230	40
4_13	<1.0	23	11	37	1800	710	29	18	130	<20
4_14	<1.0	16	15	42	3300	980	48	20	250	<20
4_15	<1.0	16	11	28	6000	640	38	30	190	<20
4_16	<1.0	27	20	36	240	620	60	28	200	<20
4_17	<1.0	15	24	46	400	910	60	23	300	<20
4_18	<1.0	30	21	34	170	970	61	40	200	<20
4_19	<1.0	20	20	32	170	1000	52	35	160	<20
4_20	<1.0	23	23	35	99	880	62	32	140	<20
4_21	<1.0	22	17	39	100	1200	60	28	130	<20
4_22	<1.0	25	19	31	78	1800	49	33	100	<20
5_1	<1.0	25	17	52	360	800	58	20	240	<20
5_2	<1.0	22	27	62	250	2400	73	35	210	50
5_3	2,9	41	19	38	520	1000	35	53	270	45
5_4	<1.0	13	31	54	290	1700	71	23	430	<20
5_5	<1.0	21	24	35	300	2900	69	32	230	<20
5_6	<1.0	15	18	40	770	1200	49	23	240	<20
57	<1.0	9	23	46	1100	1400	51	18	380	<20
58	<1.0	5	32	51	890	890	36	15	460	<20
59	<1.0	4	26	47	430	720	32	15	200	<20
5 10	<1.0	5	64	80	780	900	39	11	760	<20
5 11	<1.0	15	16	41	2600	1100	40	19	180	<20
5 12	<1.0	13	36	36	3100	1200	65	24	810	<20
_ 5_13	<1.0	13	28	44	2000	840	50	23	660	<20

Çizelge 4.2. Toprak jeokimyası örneklerinin analiz sonuçları (devam)

Numune	Ag	As	Со	Cr	Cu	Mn	Ni	Pb	Zn	Au
No	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppb
5_14	<1.0	15	25	40	2000	1200	53	22	520	<20
5_15	<1.0	18	16	28	9700	600	35	60	320	<20
5_16	<1.0	13	23	39	1300	810	49	22	360	<20
5_17	<1.0	15	36	32	570	880	53	25	590	<20
5_18	<1.0	31	23	40	410	1100	65	48	260	<20
5_19	<1.0	28	18	30	180	1300	54	44	130	<20
5_20	<1.0	15	19	35	140	1400	53	30	140	<20
5_21	<1.0	15	17	40	170	1600	58	29	140	<20
5_22	<1.0	13	18	38	210	1400	53	27	150	<20
6_1	<1.0	21	16	33	92	1300	43	27	120	<20
6_2	<1.0	18	18	34	110	1600	46	26	110	50
6_3	<1.0	31	12	26	150	2000	51	34	150	<20
6_4	<1.0	11	15	35	130	1200	44	19	110	<20
6_5	<1.0	8	13	32	240	1300	47	15	140	<20
6_6	<1.0	14	31	34	330	1900	45	28	450	<20
6_7	<1.0	16	9	35	3000	1100	33	27	130	<20
6_8	<1.0	18	11	32	1600	1200	24	26	120	<20
6_9	<1.0	14	15	38	1300	810	31	25	160	<20
6_10	<1.0	19	<5	19	630	430	16	53	69	<20
6_11	<1.0	16	13	31	1000	1600	41	25	160	<20
6_12	<1.0	12	25	27	910	740	37	19	420	<20
6_13	<1.0	15	21	23	860	1500	36	23	370	<20
6_14	<1.0	15	34	31	1800	1600	44	26	450	<20
6_15	<1.0	11	18	30	2400	970	36	23	290	<20
6_16	<1.0	12	16	26	1500	740	25	21	270	<20
6_17	<1.0	16	10	25	2400	1500	35	28	160	<20
6_18	1	26	15	23	1400	1000	20	210	270	<20
6_19	1,2	21	18	22	1900	870	27	41	350	<20
6_20	<1.0	17	15	28	510	850	36	30	190	<20
6_21	<1.0	15	11	29	2400	740	32	31	170	<20
6_22	<1.0	20	18	29	940	630	38	37	160	<20
7_1	<1.0	18	13	34	110	890	40	19	110	<20
7_2	<1.0	24	17	26	130	1800	42	25	130	<20
7_3	<1.0	16	15	72	140	1800	53	18	99	<20
7_4	<1.0	10	16	82	96	1300	50	16	100	<20
7_5	<1.0	10	13	40	150	1300	41	18	120	<20
7_6	<1.0	14	14	31	150	1500	37	16	110	<20
7_7	<1.0	11	15	36	94	1100	28	18	110	<20
7_8	<1.0	9	19	34	1200	1300	42	19	570	<20
7_9	<1.0	15	13	35	1500	1300	30	27	250	<20
7_10	<1.0	17	16	32	2400	1100	31	25	450	<20

Çizelge 4.2. Toprak jeokimyası örneklerinin analiz sonuçları (devam)

	Ag	As	Со	Cr	Cu	Mn	Ni	Pb	Zn	Au
	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppb
7_11	<1.0	17	10	23	740	840	15	29	140	<20
7_12	<1.0	26	11	27	1700	1100	15	36	110	20
7_13	<1.0	14	9	24	1200	1300	29	26	120	<20
7_14	<1.0	15	11	27	3700	1800	33	34	180	<20
7_15	<1.0	14	14	26	1700	1800	29	24	180	<20
7_16	<1.0	15	15	24	2200	1300	29	27	210	<20
7_17	<1.0	24	26	24	6200	1400	28	42	280	<20
7_18	<1.0	17	22	23	3300	1100	21	31	260	<20
7_19	<1.0	15	15	23	2600	600	32	27	260	<20
7_20	<1.0	13	15	38	130	970	42	20	110	<20
7_21	<1.0	20	12	24	98	1600	37	25	99	<20
7_22	<1.0	18	12	21	120	1500	36	31	93	<20
8_1	<1.0	17	15	30	120	2200	44	28	110	<20
8_2	<1.0	21	18	27	130	1900	48	33	120	<20
8_3	<1.0	16	14	29	110	1600	42	19	100	<20
8_4	<1.0	16	16	34	120	1500	42	21	110	<20
8_5	<1.0	20	16	42	110	1400	43	20	110	<20
8_6	<1.0	12	12	30	110	1500	40	17	100	<20
8_7	<1.0	18	14	32	190	1800	49	22	130	<20
8_8	<1.0	17	13	72	140	1400	65	17	130	<20
8_9	4,4	42	12	36	380	1500	<5	47	99	50
8_10	2	29	15	30	480	1400	6	49	99	20
8_11	<1.0	16	13	27	1100	1400	32	25	150	<20
8_12	<1.0	17	16	31	830	1200	28	25	180	<20
8_13	<1.0	15	14	27	1200	570	36	16	270	<20
8_14	<1.0	20	14	22	1500	810	40	19	190	<20
8_15	<1.0	27	22	28	3200	1700	46	36	310	<20
8_16	<1.0	22	19	24	350	740	40	27	210	<20
8_17	<1.0	16	14	25	1100	1100	33	25	170	<20
8_18	<1.0	15	10	28	2800	1000	28	29	130	<20
8_19	<1.0	17	10	28	2000	940	27	26	150	20
8_20	<1.0	22	11	25	3000	920	22	33	220	40
8_21	<1.0	19	10	26	5500	1300	28	37	170	<20
8_22	<1.0	18	13	24	2400	870	34	26	250	<20
9_1	<1.0	16	15	24	140	2000	45	32	110	<20
9_2	<1.0	14	13	24	150	1800	43	26	100	<20
9_3	<1.0	19	17	26	110	1900	38	30	91	<20
9_4	<1.0	20	15	23	64	1400	38	24	100	<20
9_5	<1.0	11	12	26	70	1700	38	19	110	<20
9_6	<1.0	18	13	27	130	1900	45	20	110	<20

Çizelge 4.2. Toprak jeokimyası örneklerinin analiz sonuçları(devam)

	Ag	As	Со	Cr	Cu	Mn	Ni	Pb	Zn	Au
	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppb
9_7	<1.0	23	14	24	120	1500	43	29	100	<20
9_8	<1.0	15	12	27	67	880	41	18	100	<20
9_9	<1.0	13	14	31	78	1500	42	19	98	<20
9_10	<1.0	11	14	62	61	1800	64	16	99	<20
9_11	<1.0	13	15	50	430	1600	48	17	110	<20
9_12	<1.0	18	19	40	510	1300	57	22	200	<20
9_13	<1.0	15	27	64	1200	1400	75	19	440	<20
9_14	<1.0	14	38	41	850	1300	67	19	410	<20
9_15	<1.0	22	24	34	220	940	53	26	280	<20
9_16	<1.0	15	18	30	360	710	48	24	230	<20
9_17	<1.0	14	21	30	730	1200	49	20	270	<20
9_18	<1.0	15	19	28	720	1000	46	21	230	<20
9_19	<1.0	14	21	66	250	1600	56	20	150	<20
9_20	<1.0	14	14	26	140	1700	40	22	110	<20
9_21	<1.0	13	20	40	79	1700	42	23	90	<20
9_22	<1.0	16	18	36	470	1800	48	20	190	<20
10_1	<1.0	8	11	24	55	1500	38	21	84	<20
10_2	<1.0	7	10	33	52	510	41	16	92	<20
10_3	<1.0	8	11	26	47	1400	38	16	91	<20
10_4	<1.0	16	12	26	53	1400	40	18	94	<20
10_5	<1.0	9	11	58	49	790	51	11	78	<20
10_6	<1.0	9	13	56	46	1400	51	13	95	<20
10_7	<1.0	14	10	25	49	720	38	20	93	<20
10_8	<1.0	19	16	25	48	1100	41	25	98	<20
10_9	<1.0	11	14	35	96	1400	50	22	110	<20
10_10	<1.0	20	20	25	84	1400	45	31	97	<20
10_11	<1.0	16	13	27	52	970	40	26	99	<20
10_12	<1.0	20	21	23	70	1300	42	30	100	<20
10_13	<1.0	4	20	52	74	1900	35	8	82	<20
10_14	<1.0	7	18	62	69	1400	48	13	86	<20
10_15	<1.0	12	13	42	72	1500	42	24	98	<20
10_16	<1.0	13	13	41	72	1500	41	23	96	<20
10_17	<1.0	18	23	82	160	1200	57	21	160	<20
10_18	<1.0	18	14	32	70	1400	38	24	100	<20
10_19	<1.0	13	19	120	180	1100	62	10	92	<20
10_20	<1.0	14	17	55	230	1500	45	20	120	<20
10_21	<1.0	9	22	45	190	1500	33	14	100	<20
10_22	<1.0	5	26	28	100	1600	22	10	91	<20
1A-9	< 1.0	15	39	34	310	1070	55	28	578	<20
1A-10	< 1.0	13	50	26	852	808	45	27	699	<20
1A-11	< 1.0	16	42	27	2200	663	45	26	640	<20

Çizelge 4.2. Toprak jeokimyası örneklerinin analiz sonuçları(devam)
	Ag	As	Со	Cr	Cu	Mn	Ni	Pb	Zn	Au
	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppb
1A-12	< 1.0	15	18	34	713	594	49	30	185	<20
1A-13	< 1.0	12	19	36	112	608	54	26	166	<20
1A-14	< 1.0	25	26	29	96	899	48	26	222	<20
2A-9	< 1.0	12	25	35	597	663	38	21	404	<20
2A-10	< 1.0	12	36	25	638	1110	43	19	387	<20
2A-11	< 1.0	12	36	30	1160	661	25	26	448	<20
2A-12	< 1.0	11	14	28	3470	747	37	25	219	<20
2A-13	< 1.0	19	67	27	1180	1270	56	33	872	<20
2A-14	< 1.0	9	18	43	2430	952	43	25	192	<20
2A-15	< 1.0	15	21	23	238	700	44	37	239	<20
2A-16	< 1.0	16	20	26	94	561	47	31	179	<20
3A-9	< 1.0	11	17	32	712	973	36	23	255	<20
3A-10	< 1.0	11	15	28	2770	1050	33	19	200	<20
3A-11	< 1.0	13	14	28	2130	983	28	22	148	<20
3A-12	< 1.0	21	16	37	1250	202	11	28	140	<20
3A-13	< 1.0	14	22	30	3190	940	44	24	363	<20
3A-14	< 1.0	5	9	16	1760	384	8	12	143	<20
3A-15	< 1.0	6	18	58	2350	632	51	22	192	<20
3A-16	< 1.0	15	22	41	105	653	52	26	287	<20
3A-17	< 1.0	10	10	27	1720	785	51	38	156	<20
4A-7	< 1.0	7	11	31	853	547	36	29	157	<20
4A-8	< 1.0	4	22	36	936	1590	44	45	283	<20
4A-9	< 1.0	<3	24	59	697	776	29	6	98	<20
4A-10	< 1.0	6	23	55	3100	524	26	13	238	<20
4A-11	< 1.0	10	32	32	1210	1250	50	25	457	<20
4A-12	< 1.0	10	26	38	1960	970	50	23	409	<20
4A-13	< 1.0	11	25	39	3090	867	40	27	554	<20
4A-14	< 1.0	14	15	34	6620	764	29	37	244	<20
4A-15	< 1.0	16	14	21	6130	477	22	55	231	<20
4A-16	< 1.0	13	14	27	10000	562	31	41	250	<20
4A-17	< 1.0	18	24	31	3620	869	54	37	265	<20
4A-18	< 1.0	17	24	28	307	926	50	50	175	<20
4A-19	< 1.0	19	30	26	270	841	47	46	142	<20
5A-7	< 1.0	15	40	33	3550	1810	60	49	910	<20
5A-8	< 1.0	6	16	36	6710	725	33	23	230	<20
5A-9	< 1.0	8	19	53	1340	932	41	21	265	<20
5A-10	< 1.0	10	9	28	1730	834	33	23	111	<20
5A-11	< 1.0	9	17	23	1230	972	36	17	210	<20
5A-12	< 1.0	11	28	32	1320	1700	57	23	305	<20

Çizelge 4.2. Toprak jeokimyası örneklerinin analiz sonuçları(devam)

Numune	Ag	As	Со	Cr	Cu	Mn	Ni	Pb	Zn	Au
No	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppb
5A-13	< 1.0	18	55	28	406	2350	59	31	535	<20
5A-14	< 1.0	12	47	37	535	1070	49	26	635	<20
5A-15	< 1.0	12	14	29	3050	643	35	26	212	<20
5A-16	< 1.0	11	20	29	1400	744	36	38	308	<20
5A-17	< 1.0	12	16	26	1350	960	40	49	179	<20
5A-18	< 1.0	10	21	47	172	845	52	33	153	<20
5A-19	< 1.0	16	19	37	150	716	50	34	123	<20
6A-6	< 1.0	10	15	31	707	1500	43	25	113	<20
6A-7	< 1.0	11	25	68	777	2060	57	27	317	<20
6A-8	4,5	6	5	12	713	382	11	142	35	<20
6A-9	< 1.0	11	7	27	973	803	22	25	69	<20
6A-10	< 1.0	18	13	28	1420	892	20	46	101	<20
6A-11	2,9	19	22	33	1090	917	19	86	289	70
6A-12	< 1.0	19	21	28	1320	1110	30	50	257	60
6A-13	< 1.0	15	19	26	1110	1530	39	32	219	<20
6A-14	< 1.0	14	27	31	3710	1760	47	31	274	<20
6A-15	< 1.0	12	19	26	2080	1500	37	25	191	<20
6A-16	< 1.0	14	17	26	7690	1160	40	31	228	<20
6A-17	< 1.0	11	13	26	1760	1010	37	26	172	<20
6A-18	< 1.0	23	18	25	1450	860	37	74	304	<20
6A-19	< 1.0	20	23	29	883	937	51	43	201	<20
6A-20	< 1.0	15	21	37	100	1570	54	43	111	<20
6A-21	< 1.0	16	13	32	116	1210	51	37	103	<20
6A-22	< 1.0	20	17	23	104	>3000	43	51	105	<20
7A-6	< 1.0	11	17	42	103	1110	51	29	97	<20
7A-7	< 1.0	21	18	37	105	901	55	38	115	<20
7A-8	1,3	16	8	24	739	1160	34	46	130	40
7A-9	< 1.0	22	14	30	1130	1930	43	45	397	40
7A-10	< 1.0	18	20	34	506	>3000	64	34	183	<20
7A-11	1,5	18	8	24	1550	450	23	31	81	30
7A-12	< 1.0	18	6	30	1340	577	13	28	32	55
7A-13	< 1.0	16	16	30	2380	1480	49	28	155	<20
7A-14	< 1.0	15	14	36	1890	1160	43	29	148	<20
7A-15	< 1.0	24	33	35	5130	2180	82	42	1100	<20
7A-16	< 1.0	12	18	37	1300	1100	66	33	377	<20
7A-17	< 1.0	13	15	30	7590	1210	44	45	177	25
7A-18	< 1.0	16	17	23	7010	1060	40	43	195	<20
7A-19	< 1.0	18	23	26	6100	1250	43	48	224	<20
7A-20	< 1.0	15	24	29	5370	1440	47	51	277	25
7A-21	< 1.0	14	16	27	2530	1290	45	40	171	<20
7A-22	< 1.0	12	12	34	3800	885	57	30	144	<20
8A-6	< 1.0	20	15	33	254	2040	63	43	114	<20

Çizelge 4.2. Toprak jeokimyası örneklerinin analiz sonuçları (devam)

Numune	Ag	As	Со	Cr	Cu	Mn	Ni	Pb	Zn	Au
No	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppb
8A-7	< 1.0	15	17	34	196	2070	63	36	120	<20
8A-8	< 1.0	12	15	32	200	1960	64	35	125	<20
8A-9	< 1.0	12	17	44	155	1970	58	34	100	<20
8A-10	< 1.0	15	23	32	392	>3000	55	49	157	<20
8A-11	< 1.0	12	17	30	2190	1640	50	29	161	<20
8A-12	< 1.0	14	23	32	1620	1370	55	35	293	<20
8A-13	< 1.0	11	35	33	2330	1480	58	33	427	<20
8A-14	< 1.0	18	47	44	1790	1620	88	42	736	<20
8A-15	< 1.0	14	26	36	218	1020	66	42	271	<20
8A-16	< 1.0	13	28	37	1310	1260	64	36	318	<20
8A-17	< 1.0	11	21	32	1560	1160	55	32	233	<20
8A-18	< 1.0	17	29	30	1330	954	63	35	472	<20
8A-19	< 1.0	17	21	54	161	1900	67	55	113	<20
8A-20	< 1.0	15	19	33	966	1290	42	78	119	25
8A-21	< 1.0	27	13	29	156	570	60	49	123	<20
8A-22	< 1.0	21	20	29	234	1270	56	67	154	<20
9A-6	< 1.0	4	13	65	65	778	60	19	79	<20
9A-7	< 1.0	14	16	30	86	1100	52	34	100	<20
9A-8	< 1.0	15	15	26	97	1220	52	40	100	<20
9A-9	< 1.0	13	20	34	92	917	59	32	104	<20
9A-10	< 1.0	10	19	80	84	1590	75	33	101	<20
9A-11	< 1.0	12	21	39	944	1370	53	34	160	<20
9A-12	< 1.0	15	18	34	263	799	56	43	146	<20
9A-13	< 1.0	16	18	34	265	799	56	43	149	<20
9A-14	< 1.0	17	26	38	765	1030	63	32	302	<20
9A-15	< 1.0	17	15	30	104	584	57	46	122	<20
9A-16	< 1.0	11	37	31	323	1050	63	43	473	<20
9A-17	< 1.0	14	38	33	334	1140	61	44	273	<20
9A-18	< 1.0	11	19	27	117	891	54	45	122	<20
9A-19	< 1.0	15	18	29	363	782	52	40	130	<20
9A-20	< 1.0	15	19	30	338	2250	56	46	145	<20
9A-21	< 1.0	13	21	38	343	1930	55	37	131	<20
9A-22	< 1.0	11	24	34	360	2590	51	39	145	<20

Çizelge 4.2. Toprak jeokimyası örneklerinin analiz sonuçları (devam)

Elementlerin istatiksel olarak değerlendirilmesinde ve dağılım haritalarının hazırlanmasında dedeksiyon limitinin altında kalan değerlerde, As <3 için 2, Ag <1 için 0.5, Au <20 için 10, Ni <5 için 3, değerleri esas alınmıştır. Analiz edilen örnekler, histogram eğrileri, kümülâtif frekans eğrileri, log olasılık eğrileri ve frekans dağılım tabloları kullanılarak irdelenmiş ve saha gözlemleri dikkate alınarak yorumlanmıştır.

Sahada alınan toprak jeokimya örneklerinin istatiksel değerlendirmeleri farklı litolojilere göre değil genel olarak yapılmıştır. Cu-Pb-Zn gibi baz metal elementlerinin ortalama değer ve ortalamanın standart hatası, standart sapma değeri Çizelge 4.3.'te sunulmuştur. Çalışma sahasındaki toprak örneklerinin element dağılımını karşılaştırmak için yer kabuğu ortalamaları verilmiştir (Çizelge 4.4). Çangaldağ Kompleksi ile ilişkili MTA çalışmalarında analiz edilen yaklaşık 10.000 adet ekonomik mineral içermeyen kayaçlarda, Cu-Pb-Zn değerleri için genel ortalamalar Çizelge 4.5'te verilmiştir (Günay ve ark., 2018).

	Ortalan	na	Standart			
Değişkenler	Değer	Std. Hata	Sapma	Varyans	Çarpıklık	Basıklık
Cu	1126.65	3.51	39.00	7364.56	2.84	14.46
Pb	7.68	0.26	6.26	39.23	6.15	60.84
Zn	74.45	3.31	81.04	6567.78	5.01	33.71
Мо	2.09	0.03	0.74	0.55	10.31	120.27
As	26.58	2.51	61.44	3775.42	13.89	252.65

Çizelge 4.3. Çalışma sahasında toprak jeokimyası örneklerin tanımlayıcı istatistiki özellikleri

Çizelge 4.4.Elementlerin yerkabuğunda ve toprakta ortalama bulunabilirlikleri (Erler,1992)

Element	Ultramafik kayaç	Mafik kayaç	Granit	Kireçtaşı	Şeyl	Toprak
Au	0.005	0.004	0.004	0.005	0.004	-
Sb	0.1	0.2	0.2	-	1	5
As	1	2	1.5	2.5	15	1-5
Cu	10	100	10	15	50	2-100
Zn	50	100	40	25	100	10-300
Ag	0.06	0.1	0.04	1	0.05	0.1
Cr	2000	200	4	10	100	5-1000
Pb	0.1	5	15	8	20	3

	Şeyl-Fillat	Asidik Volkanikler
Cu (ppm)	61	40
Pb (ppm)	5	35
Zn (ppm)	45	70

Çizelge 4.5. Çangaldağ Metamorfik Kayaçlarına ait değer aralıkları (Günay ve ark., 2018)

Çalışma alanından alınan toprak örneklerinin baz metal değerleri, gerek dünya kayaç ortalamaları, gerekse Çangaldağ Kompleksi ile ilişkili metamorfik kayaçların baz metal değerlerine nazaran çok yüksektir (Çizelge 4.2). Elde edilen baz metal değerlerinin çok büyük bir kısmı genel ortalama karakteristiklerine bakıldığında anomali olarak görülebilir. Toprakta % 1'e yaklaşan Cu içeriği yanı sıra yaklaşık 1 km²' lik bir alanda ortalama 250 ppm' in üzerinde Cu bulunması, çalışma alanının bakır mineralizasyonu açısından önemini gösterir. Baz metal değerlerin yüksek oluşu, alan üzerinde iki farklı şekilde gelişmiş olabilir. Bunlardan ilki, yüksek baz metal değerlerine sahip kayaçların aşınması, taşınması ve topraklaşma sürecinin gelişimine bağlı olarak oluşabilir. Bir diğer yaklaşım ise yerinde ayrışma süreçleri ile ilişkilidir. Bu yaklaşımda, önceden mostra vermiş cevherli bir kütlenin dış etmenler nedeni ile ayrışması ve topraklaşma sürecini takiben, baz metallerin B-C toprak zonuna göçü ve zenginleşmesi ile meydana gelir. Alınan toprak jeokimyası örneklerinden elde edilen çok yüksek baz metal değer aralıkları, olasılıkla liç olmuş bir cevherli zonu işaret edebilir.

Bu yaklaşımlar doğrultusunda elde edilen analiz sonuçları irdelenmiş, istatistiksel değerlendirmeler yapılmıştır. Yapılan bu değerlendirmelerde en büyük ve en küçük değerlerin logaritmaları alınmış ve logaritmalar arası fark Cu için 16, Pb için 15, Zn için 14'e bölünerek logaritmik sınıf aralığı bulunmuştur. En büyük değerli logaritmasına ulaşılıncaya kadar en küçük değerin logaritması üzerine logaritmik sınıf aralığı değerleri ilave edilerek eşit logaritmik aralıklı sınıflar oluşturulmuş, daha sonra anti logaritmaları alınarak doğal sayılı sınıf sınır değerleri bulunmuştur (Özkümüş, 2009).

Jeokimyasal verilerin incelenen sahadaki alansal dağılımının yorumlanabilmesi için veri dağılımındaki farklı toplulukların ayırtlanması ve anomali sahalarının belirlenmesi gerekir. Veriler sınıflandırılıp, normal ve anomali toplulukları saptandıktan sonra, anomali topluluğunun sahadaki dağılımının belirlenmesine geçilir. Toprak jeokimya örneklerinde konturlama yöntemi çoğu zaman en uygun yöntemlerdendir. Jeokimyasal konturlar, örnekleme noktaları arasında belirli bir kontur aralığına göre bölümlenmesine dayanan ve eşdeğerli oldukları kabul edilen noktaların birleştirilmesi ile oluşturulan eğrilerdir. Jeolojik etkenlerin sözkonusu olmadığı durumlarda, iki veri kontrol noktası arasındaki yorumlama, normal olarak bir doğru boyunca yapılır. Veri kontrol noktalarının arası genişledikçe, bu yorumlama biçiminin sağlıklı oluş derecesi azalır. Sahada birden çok topluluk bulunması durumunda, toplulukları ayıran eşik değer eğrileri daha kalın çizgiler ile aynı topluluğunu iç bölümleri eşik değer ya da normal değerin aritmetik veya logaritmik katları şeklinde konturlanarak yapılır (Köksoy, 1978). Çalışma alanındaki toprak jeokimyasından elde edilen çok yüksek değerler topluluğunun istatiksel parametreleri incelenerek, bu değerler topluluğu Surfer-13 programı kullanılarak kriging metodu ile konturlanınıştır.

Toprak jeokimya örnekleri için, Cu, Pb, Zn elementlerine ait istatistiksel parametreler hesap edilerek değerlendirme yapılmıştır. Bakır, kurşun ve çinko için ayrı ayrı eşik değer saptanmış ve bu değer baz alınarak her element için farklı değer aralıklarından oluşan gruplamalar yapılmıştır. Dedeksiyon limiti altında kalan analiz değerlerinin hepsi dedeksiyon limitinin yarısına eşitlenmiş, üst dedeksiyon limitinden yüksek değerler ise +1 eklenerek kullanılmıştır.

4.4.1.2.1. Bakır

Sahadan alınarak analiz edilen 337 toprak örneğinde Çizelge 4.2'de de görüldüğü üzere en küçük bakır değeri, 46 ppm, en yüksek değer ise > 10000 ppm dir. Cu için standart sapma 1588.7 ppm, ortalama değer 1126.6 ppm olarak bulunmuştur (Çizelge 4.6).

Sahadaki Cu dağılımını görmek ve eşik değer belirlemek amacıyla Log-olasılık, Histogram ve Kümülatif Frekans eğrisi grafiklerinden faydalanılmıştır (Şekil 4.23 ve 4.24).

÷		Kümülatif frekans tablosu		
Istatistiksel pa	rametreler	Sınıf aralığı (ppm)	Frekans	Kümülatif %
 Ortalama	1126.65	625	179	53.12%
Standart Hata	86.54	1250	61	71.22%
Ortanca	510	1875	34	81.31%
Kip	110	2500	22	87.83%
StandartSapma	1588.77	3125	14	91.99%
ÖrnekVaryans	2524191.25	3750	9	94.66%
Basıklık	8.582155679	4375	2	95.25%
Çarpıklık	2.69251294	5000	0	95.25%
Aralık	9955	5625	3	96.14%
En Büyük	10000	6250	4	97.33%
En Küçük	46	6875	3	98.22%
Toplam	379683	7500	2	98.81%
Sayı	337	8125	2	99.41%
		8750	0	99.41%
		9375	0	99.41%
		10000	1	99.70%
		Diğer	1	100.00%

Çizelge 4.6. Çalışma sahası toprak örnekleri Cu istatistiksel parametreleri

Şekil 4. 23. Cu elementine ait Log olasılık grafiği.

Şekil 4. 24. Cu elementine ait Histogram ve Kümülatif frekans eğrisi.

Log-Olasılık Grafiği farklı tenör dağılımlarının varlığını saptamada kullanılan grafiklerdendir. Yöntem, tenör değerlerinin birikimli olasılık grafiğinin oluşturulmasına dayanır. Hem tenörler hemde olasılıklar logaritmik ölçekte gösterilir. Yönteme göre grafiğin eğimindeki bir değişim, farklı tenör gruplarının varlığına işaret eder. Değişimin gözlendiği tenör değeri, grupları ayıran sınır değer olarak alınır (Tercan ve ark., 2017)

Log Olasılık Grafikleri incelendiğinde tüm değişkenlerin sağa çarpık bir dağılım sergilemekte olduğu gözlenir. Log olasılık grafiğine göre, Cu değerleri temelinde yapılan değerlendirmede elde edilen garafiklerde de görüleceği üzere üç farklı dağılım olduğu saptanmıştır. Bu dağılımlar sahayı 0-2500 ppm arasında orta şiddet anomali, 2500-4500 ppm arasında yüksek anomali, 4500 ppm ve üzerini çok yüksek anomali grupları olarak ayırıyor gibi olmasına rağmen 4500 ppm ve üzerinde verilerin yoğunluğuna baktığımızda bu değerlerin sayıca az ve anomali mertebesinde olduğu, bu yüzden çok yüksek anomali olarak değerlendirilmesinin doğru olmayacağıdır. Bu nedenle 4500 ppm ve üstü değerler, aykırı değerler olarak kabul edilmiştir. Cu için saha gözlemleri, kayaç jeokimyası, yarma çalışmaları ve istatistiksel yorumlamalar dikkate alınarak, iki farklı grup önerilebilir. Bu gruplar 0-2500 ppm için orta şiddet anomali, 2500-4500 ppm için yüksek anomali olarak değerlendirilmesinin doğru olmayacağıdır.

Tüm verilerin sınır bakır tenörleri üstündeki oranları ve bunlar içindeki ortalama bakır tenörleri hesaplanmıştır. 1000 ppm, jeolojik sınır tenöre karşılık gelmektedir. Elde

edilen değerlerden 1000 ppm üzerindeki verilerin tüm ham veri içindeki oranının %35 ve bu oran içindeki Cu tenörü ortalamasının 2641.5 ppm olduğu, benzer şekilde, 2500 ppm üstündeki verilerin tüm ham veri içindeki oranının % 12 ve bu oran içindeki Cu tenörünün 4576.36 ppm olduğu görülmüştür.

Histogram eğrilerinde ise, grup aralıkları x ekseni olarak, frekans değerleri ise y ekseni olarak alınır. Değer çubuklarının tepe noktalarının birleştirilmesi ile frekans eğrisi çizilir. Aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri kullanılarak elde edilen dağılımda bir veya daha çok topluluğun varlığı ve dağılımın normal veya logaritmik olup olmadığı belirlenir. Dağılımın tek topluluk içermesi ve normal olması durumunda aritmetik ortalama, taban değer olarak kabul edilir. Tüm değerlerin % 2.5' nin anomali olabileceği varsayımı ile taban değere iki aritmetik standart sapma eklenerek bulunan değer, eşik değer olarak kabul edilir. Eşik değeri aşan değerler ise anomali değerleri olarak alınır (Erler, 1992).

Histoğram grafiğine göre, Cu değerleri temelinde yapılan değerlendirmede elde edilen garafiklerde de görüleceği üzere dağılımın normal dağılım sergilediği saptanmıştır. Cu için Aritmetik ortalama 1126 ppm olarak bulunmuş ve taban değer olarak kabul edilmiştir. Eşik değer ise taban değere iki aritmetik standart sapma (standart sapma:1588) eklenerek 4302 ppm olarak bulunmuştur.

Taban değerin en üst sınırı eşik değeri, eşik değeri aşan değer kümeleri olağan dışı jeokimyasal dağılımları işaret eder. Jeokimyasal anomaliler anormal dağılım biçimleridir. Bu anormal dağılımlar bir maden yatağını işaret edebildiği gibi doğal çevre özelliklerini ve kirlenmiş ortamlarıda işaret edebilir. Çalışması gerçekleştirilmiş temel istatiksel yöntemler, düşük değer kümeleri içeren çevresel koşullarda anomali değerlerinin belirlenmesi için oldukça kullanışlı yöntemlerdendir. Sarıseki mineralizasyon alanındaki olağandışı yüksek Cu değerleri sediman ortamda neredeyse işletilebilir sınırlarda bir Cu zenginleşmesini işaret eder. Toprak jeokimyası sonuçlarının istatiksel değerlendirilmesi ile oluşturulmuş değer kümelerinde, tespit edilen eşik değerlerin çok yüksek olduğu görülür. Eşik değerin üstündeki anomali kümelerinin doğrudan Cu içeriği yönünden çok zengin bir mineralizasyon alanına işaret ettiği söylenebilir. Klasik istatiksel yöntemle elde edilen taban ve eşik değer, anomali değerlerindeki olağan dışı yükseklik, Sarıseki Cu mineralizasyon alanının tam üstünde bu çalışmanın gerçekleştirilmesinden kaynaklı olmalıdır. Toprak jeokimyası için seçilen alan genişletilmiş olsaydı olasılıkla taban değer kümesi çok daha alt seviyede olacak, dolayısıyla eşik değer ve anomali gruplarında da düşük değerlerin görülmesi olası olacaktır. Şuanki anomali hatlarının ise çok yüksek derecede anomali olarak değerlendirilmesi söz konusu olacaktır.

İstatiksel verilerin olağandan yüksek değerler sergilemesi, toprak jeokimyası çalışmalarının mineralizasyon ile ilişkili alterasyon alanı üzerinde gerçekleştirilmesinden kaynaklanır. Bununla birlikte çok yüksek anomali değeri sergileyen gruplar maden aramacılığının geliştirileceği alanlar olarak belirlenmiştir.

4.4.1.2.2. Çinko

Analiz edilen 337 toprak örneğinde en küçük çinko değeri 32 ppm, en yüksek değer ise 1700 ppm dir (Çizelge 4.2). Zn için standart sapma 179.32 ppm, ortalama değer 233.41 ppm olarak bulunmuştur (Çizelge 4.7). Sahadaki Zn dağılımını görmek ve eşik değer belirlemek amacıyla Log-olasılık (Şekil 4.25), Histogram ve Kümülatif Frekans eğrisi grafiklerinden faydalanılmıştır (Şekil 4.26).

		Kümülatif frekans tablosu		
İstatistiksel parame	etreler			
		Sınıf aralığı (ppm)	Frekans	Kümülatif %
Ortalama	233.41	67	2	0.59%
Standart Hata	9.76	133	115	34.72%
Ortanca	172	200	78	57.86%
StandartSapma	179.32	333	33	81.31%
ÖrnekVaryans	32156.12	400	20	87.24%
Basıklık	16.00	467	19	92.88%
Çarpıklık	3.08	533	4	94.07%
Aralık	1668	600	6	95.85%
En Büyük	1700	667	5	97.33%
En Küçük	32	733	1	97.63%
Toplam	78661	800	2	98.22%
Sayı	337	867	1	98.52%
		933	2	99.11%
		1000	1	99.41%
		Diğer	2	100.00%

Çizelge 4.7. Çalışma sahası toprak örnekleri Zn istatistiksel parametreleri

Şekil 4. 25. Zn Elementine ait log olasılık grafiği.

Şekil 4. 26. Zn elementine ait histogram ve kümülatif frekans eğrisi.

Histogram grafiğine göre, Zn değerleri temelinde yapılan değerlendirmede elde edilen garafiklerde de görüleceği üzere dağılımın normal dağılım sergilediği saptanmıştır. Zn için Aritmetik ortalama 233.41 ppm olarak bulunmuş ve taban değer olarak kabul edilmiştir. Eşik değer ise taban değere iki aritmetik standart sapma (standart sapma: 179.32) eklenerek 592.05 ppm olarak bulunmuştur. Zn için saha gözlemleri, öncel çalışmalar ve istatistiksel yorumlamalar dikkate alınarak üç farklı gruplama yapılmıştır.

I- Zn:0-310 ppm zayıf anomali

II- Zn:310-620 ppm orta şiddet anomali

III- Zn:620< ppm yüksek anomali

4.4.1.2.3. Kurşun

Analiz edilen 337 toprak örneğinde en küçük kurşun değeri, 6 ppm, en yüksek değer ise 210 ppm dir (Çizelge 4.2). Kurşun için standart sapma 16.25 ppm, ortalama değer 30.19 ppm olarak bulunmuştur (Çizelge 4.8).

Çizelge 4.8. Çalışma sahası toprak örnekleri Pb istatistiksel parametreleri.

İstatistikasl para	matralar	Kümülatif frekans tablosu		
istatistiksei parai	neuelei	Sınıf aralığı (ppm)	Frekans	Kümülatif %
Ortalama	30.18	15	16	4.76%
Standart Hata	0.88	30	198	63.69%
Ortanca	27	45	93	91.37%
Kip	25	60	22	97.92%
Standart Sapma	16.24	75	2	98.51%
Örnek Varyans	264.05	90	2	99.11%
Çarpıklık	5.53	120	0	99.40%
Aralık	204	135	0	99.40%
En Büyük	210	150	1	99.70%
En Küçük	6	165	0	99.70%
Toplam	10174	180	0	99.70%
Sayı	337	195	0	99.70%
		210	1	100.00%
		Diğer	0	100.00%

Sahadaki Pb dağılımını görmek ve eşik değer belirlemek amacıyla Log-olasılık (Şekil 4.27) ve Histogram ve Kümülatif Frekans eğrisi grafiklerinden faydalanılmıştır (Şekil 4.28).

Şekil 4. 27. Pb elementine ait log olasılık eğrisi.

Şekil 4. 28. Pb elementine ait histogram ve kümülatif frekans eğrisi.

Histogram grafiğine göre, Pb değerleri temelinde yapılan değerlendirmede elde edilen garafiklerde de görüleceği üzere dağılımın normal dağılım sergilediği saptanmıştır. Pb için Aritmetik ortalama 30.18 ppm olarak bulunmuş ve taban değer olarak kabul edilmiştir. Eşik değer ise taban değere iki aritmetik standart sapma (standart sapma: 32.48) eklenerek 62 ppm olarak bulunmuştur. Pb için saha gözlemleri, öncel çalışmalar ve istatistiksel yorumlamalar dikkate alınarak eşik değer 46 ppm olarak bulunmuştur.

I- Pb:0-46 ppm zayıf anomali

II- Pb:46-62 ppm orta şiddet anomali

III- Pb:62< ppm yüksek anomali

4.4.1.2.4. Altın / Gümüş / Antimuan

Sahadan alınan 337 toprak örneğinde altın 14 örnekte değer vermiştir. Altın için en yüksek değer 70 ppb'dir. Sahada altın değeri veren 14 örnek bir grup oluşturmamaktadır. Bu örneklerin alındığı zonlar genel olarak silisleşmenin egemen olduğu killi, hematitli ve limonitli zonlara karşılık gelmektedir. Gümüş, sahadan alınan 337 toprak numunesinden 10 adet örnekte değer vermiş ve herhangi bir zon oluşturmamıştır.

Toprak jeokimya örneklerinde saptanan Cu-Pb-Zn- elementlerinin birbirleri ve diğer elementlerler ile olan ilişkilerine ait Harker ikili diyagramları Şekil 4. 29'da gösterilmiştir.

Şekil 4. 29. Jeokimyasal toprak örneklerine ait korelasyon çizelgesi.

Şekil 4.29. Jeokimyasal toprak örneklerine ait korelasyon çizelgesi.

Şekil 4.29. Jeokimyasal toprak örneklerine ait korelasyon çizelgesi.

Toprak jeokimya örneklerinde saptanan Cu-Pb-Zn elementlerine ait korelasyon, elementler arasında çapraz olarak hesaplanarak sunulmuştur (Çizelge 4.9).

	Cu	Zn	Pb	Au
Cu	1.00			
Zn	0.18	1.00		
Pb	0.01	0.0018	1.00	
Au	0.0088	0.0019	0.0049	1.00

Çizelge 4.9. Çalışma sahası toprak jeokimyası örneklerinin korelasyon çizelgesi

Jeokimyasal toprak örneklerine ait korelasyon çizelgesi incelendiğinde elementler arasında belirgin pozitif yada negatif bir ilişki kurulamadığı, yalnızca, Cu-Zn / Zn-Co / Pb-As / Zn-Ni / Zn-Mn / Zn-As / Cu-Pb elementleri arasında zayıf pozitif ilişki olduğu görülmektedir. Toprak jeokimyası analiz sonuçlarının baz metaller için korelasyon çizelgesi incelendiğinde bakırın bağımsız davrandığı gözlenir. Sedimanlar içindeki kil boyutundaki malzemeye olasılıkla mineral fazından ziyade elementsel adsorbsiyonun gerçekleşmiş olması nedeni ile baz metal elementler arasında belirgin ilişkiler tespit edilemeyebilir.

4.4.1.3. Yarma çalışmaları

Sarıseki Cu sahasında alterasyon zonunun daha iyi takip edilmesi ve toprak zonun altında olası ekonomik mineralizasyonların devamlılıklarının araştırılması için, silisifiye kayaçların ve toprak zonunun üst kısmında yer alan malakit / azurit döküntülerinin yoğun olduğu kesimde, silisifiye kayaçlara dik olacak şekilde Y:604131 / X:4615944 / Z:1188 koordinatlarında D-B yönlü 67 metre uzunluğunda yarma açılmıştır (Şekil.4.30). 1-1.5 m genişlikte, 1-1.5 m derinliğinde açılan yarmanın yan duvarlarından, oluk şeklinde 1'er metrede 1 örnek olacak biçimde, 67 adet numune alınmıştır (Şekil 4.31). Yarmada yoğun killeşmiş, hematitli, limonitli, pirit boşluklu azurit ve malakitli silisleşmiş kayaçlar gözlenmiştir. Alınan bu numunelerin analiz sonuçları verilmiştir (Çizelge 4.10).

Şekil 4. 30. Y:604131 / X:4615944 / Z:1188 koordinatlı B-D doğrultulu yarma hattının harita üzerinde görünümü.

Şekil 4. 31. (Y: 604131 / X:4615944 / Z:1188) Koordinatlı B-D doğrultulu yarma başlangıç fotoğrafi (batıdan doğuya bakış).

Numune No	Au ppb	Ag ppm	As ppm	Co ppm	Cu ppm	Mn ppm	Mo ppm	Ni ppm	Pb ppm	Zn ppm
KSY-1	<20	<1.0	24	37	3500	2400	<5	80	40	570
KSY-2	<20	<1.0	26	30	4900	2600	<5	74	47	370
KSY-3	<20	<1.0	27	35	5300	2000	<5	70	55	460
KSY-4	<20	<1.0	22	27	5900	2500	<5	71	45	370
KSY-5	<20	<1.0	23	30	5000	2000	<5	67	48	390
KSY-6	<20	<1.0	28	34	5600	1900	<5	68	55	400
KSY-7	<20	<1.0	21	19	7800	930	<5	45	43	290
KSY-8	<20	<1.0	20	19	8400	940	<5	45	43	280
KSY-9	<20	<1.0	20	19	8300	910	<5	45	43	280
KSY-10	20	<1.0	21	20	6300	860	<5	45	43	300
KSY-11	25	<1.0	22	18	6500	810	<5	42	50	270
KSY-12	35	<1.0	22	17	8100	850	<5	40	52	250
KSY-13	<20	<1.0	21	17	8500	800	<5	40	57	260
KSY-14	20	<1.0	20	15	8000	610	<5	37	59	280
KSY-15	20	<1.0	22	15	8300	670	<5	34	69	250
KSY-16	<20	<1.0	22	16	8200	840	<5	38	62	250
KSY-17	<20	<1.0	22	16	8500	790	<5	37	67	250
KSY-18	<20	<1.0	22	15	7500	720	<5	35	67	240
KSY-19	35	<1.0	11	21	3800	1500	<5	46	27	190
KSY-20	25	<1.0	21	16	7600	700	<5	36	61	240
KSY-21	<20	<1.0	23	14	7900	630	<5	34	58	240
KSY-22	<20	<1.0	24	15	7400	620	<5	35	53	230
KSY-23	<20	<1.0	22	14	7500	590	<5	35	57	240
KSY-24	<20	<1.0	22	14	7100	630	<5	35	53	230
KSY-25	20	<1.0	23	15	7000	610	<5	35	55	230
KSY-26	20	<1.0	23	15	7900	550	<5	34	59	250
KSY-27	<20	<1.0	24	15	5500	650	<5	37	57	240
KSY-28	<20	<1.0	23	15	7800	620	<5	33	62	240
KSY-29	<20	<1.0	23	14	7100	540	<5	32	59	230
KSY-30	<20	<1.0	23	15	7200	560	<5	34	60	240
KSY-31	<20	<1.0	22	16	8000	580	<5	35	55	250
KSY-32	<20	<1.0	20	14	4600	630	<5	37	45	240
KSY-33	<20	<1.0	25	14	4100	560	<5	34	48	220
KSY-34	<20	<1.0	19	14	6500	650	<5	35	47	220
KSY-35	25	<1.0	21	14	7800	590	<5	35	46	220
KSY-36	25	<1.0	22	15	7400	610	<5	34	60	230
KSY-37	<20	<1.0	23	15	6700	640	<5	38	54	250
KSY-38	<20	<1.0	22	14	4600	610	<5	38	49	240
KSY-39	<20	<1.0	20	14	4600	640	<5	39	48	240

Çizelge 4.10. Yarma Numunelerinin Analiz Sonuçları

Numune	Au	Ag	As	Co	Cu	Mn	Mo	Ni	Pb	Zn
No	ppb	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm
KSY-40	<20	<1.0	22	14	5900	610	<5	37	55	240
KSY-41	<20	<1.0	22	13	7500	510	<5	35	56	260
KSY-42	25	<1.0	22	14	8000	610	<5	35	52	240
KSY-43	<20	<1.0	21	14	6800	550	<5	34	57	260
KSY-44	<20	<1.0	21	13	6400	560	<5	37	57	260
KSY-45	<20	<1.0	25	16	7700	650	5	36	59	320
KSY-46	<20	<1.0	23	13	5800	640	<5	33	46	220
KSY-47	25	<1.0	21	14	7800	590	<5	36	55	250
KSY-48	<20	<1.0	22	14	7000	600	<5	37	57	250
KSY-49	<20	<1.0	19	12	4000	620	<5	40	45	250
KSY-50	<20	<1.0	17	11	3500	580	<5	39	34	220
KSY-51	<20	<1.0	16	11	2900	610	<5	40	42	210
KSY-52	35	<1.0	20	13	4200	670	<5	36	49	240
KSY-53	<20	<1.0	23	14	6300	610	<5	36	57	260
KSY-54	<20	<1.0	23	14	6300	630	<5	35	60	260
KSY-55	<20	<1.0	22	14	7400	590	<5	38	56	280
KSY-56	20	<1.0	25	15	6400	610	<5	36	64	300
KSY-57	20	<1.0	25	15	7400	580	<5	36	64	300
KSY-58	<20	<1.0	25	14	6400	570	<5	36	63	280
KSY-59	<20	<1.0	25	16	8800	710	<5	36	66	310
KSY-60	25	<1.0	25	15	8400	580	<5	35	62	300
KSY-61	<20	<1.0	24	15	7800	570	<5	34	62	300
KSY-62	30	<1.0	25	15	7500	620	<5	36	59	300
KSY-63	25	<1.0	25	16	8400	620	<5	35	63	310
KSY-64	25	<1.0	26	16	7900	630	<5	35	62	300
KSY-65	<20	<1.0	24	14	5200	620	<5	38	52	270
KSY-66	25	<1.0	26	16	7300	600	<5	36	63	310
KSY-67	<20	<1.0	25	14	6300	620	<5	38	53	270

Çizelge 4.10. Yarma Numunelerinin Analiz Sonuçları (devam)

Analizlerde 2900-8800 ppm Cu, 190-570 ppm Zn, 27-69 ppm Pb, < 20-35 ppb Au aralığında değerler elde edilmiştir. Genel olarak 67 metre boyunca baz metallerde zenginleşme görülmesine karşın, özellikle Cu için tüm yarma hattı boyunca zenginleşme eğilimi görülmektedir. Bu zenginleşmeye belirgin olarak Mn elementi eşlik eder. Mn elementi 510-2600 ppm aralığında değerlere sahip olup, genel olarak sahadaki fillitlerde izlenen Mn değerleri ile uyumludur. Zn ise göreceli olarak sahadaki toprak jeokimyasından elde edilen anomali değerlerine yakın değerler sergilemektedir. Au yarma zonundan alınan 25 örnekte düşük olmakla beraber, 20 ppm'in üzerinde değerler göstermiş, Ag ve As ile herhangi bir korelasyon sergilememektedir. Genel olarak Co ve Ni değerleri düşük olup Ag ve Mo içeriği ise analizlerdeki dedeksiyon limitinin altıda kalmıştır. Yarma jeokimya örneklerinde saptanan Cu-Pb-Zn-Ag-Au-Co-As-Mn-Mo-Ni elementlerine ait Harker ikili diyagramları sunulmuştur (Şekil 4.32). Örneklere ait korelasyon çizelgesi incelendiğinde elementler arasında belirgin bir ilişki bulunmamaktadır. Yarma çalışmaları genelinde baz metal elementler ile değerli metaller arasında bir korelasyonun görülmeyişi, değerli metaller için silisleşmenin, baz metaller için ise limonitli, hematitli ve malakitli kesimlerin önemli olduğunu gösterir. Yarma hattı boyunca elde edilen ortalama 7000 ppm'e yakın Cu içeriği, toprak jeokimyası ile belirlenmiş alanda, yarma çalışmaları ile ortaya konan Cu elementi zenginleşmesinin, ekonomik boyutlara ulaşabileceğini işaret etmektedir.

Şekil 4. 32. Jeokimyasal yarma örneklerine ait korelasyon çizelgesi.

Şekil 4.32. Jeokimyasal yarma örneklerine ait korelasyon çizelgesi.

Şekil 4.32. Jeokimyasal yarma örneklerine ait korelasyon çizelgesi.

5. TARTIŞMA ve SONUÇLAR

Bu çalışma Sarıseki (Kastamonu-Taşköprü) bakır mineralizasyonu ve ilişkili metasedimanter kayaçların jeolojik özelliklerini araştırmak amacıyla yürütülmüştür. Bu doğrultuda, 2016/2018 yıllarında 20 km²'lik bir alanda, 1/25.000 ölçekli jeoloji haritası yapılmıştır. Genel jeoloji çalışmaları yürütülürken 20 adet kayaç örneğinin ince kesitleri hazırlanmış, alterasyon zonlarından 15 adet kayaç örneğinin jeokimyasal analizleri gerçekleştirilmiştir. Saha gözlemleri ve yapılan mineralojik petrografik çalışmalar neticesinde, litolojik birimler tanımlanmıştır. Çalışma alanındaki litolojik birimler metavolkanik, kloritşist, klorit-epidot şist ve fillit olarak tespit edilmiştir. Sahada alterasyona maruz kalmış kayaçlardan alınan örneklerin jeokimyasal analiz sonuçları ile Cu için 13-10.000 ppm, Au için 5-470 ppb, Zn için 8-460 ppm, Ag için 1-8 ppm, Pb için 8-69 ppm değer aralıkları tespit edilmiştir. Bu analiz sonuçları baz ve değerli metaller için yüksek anomali olarak değerlendirilmiştir.

Genel jeoloji çalışmaları yürütülürken tespit edilen alterasyon alanlarına yönelik 3 km²' lik bir alanda 1/5000 ölçekli maden jeoloji haritası yapılmıştır. Bu alanda fillitler üzerinde, yaklaşık 1 km² alan kaplayan limonitleşmenin egemen olduğu ve demiroksit minerallerine silisleşmelerin de eşlik ettiği olası ekonomik mineralizasyon alanı tespit edilerek, maden jeoloji haritasına aktarılmıştır. Maden jeoloji haritasından elde edilen bulgular doğrultusunda, alterasyon alanlarındaki element dağılımı ve ekonomik element potansiyelinin denetlenmesi amacıyla toprak jeokimyası çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Toprak jeokimyası çalışmaları için karelaj yöntemi ile 50 metre aralıklı D-B yönlü 19 adet profil hattı belirlenmiş, profil hatları üzerinde de 50 m aralıklarla 337 adet toprak örneği alınmıştır. Toprak örnekleri labaratuvarda kurutularak elenmiş, elek altında (-80 meş altı) kalan kısmı torbalanarak analize hazır hale getirilmiş ve analizleri yapılmıştır. Toprak jeokimyası çalışmaları neticesinde elde edilen % 1'e yaklaşan Cu içeriği yanı sıra yaklaşık 1 km²' lik bir alanda ortalama 250 ppm' in üzerinde Cu bulunması, çalışma alanının bakır mineralizasyonu açısından önemli olduğunu işaret etmektedir. İstatiksel olarak da değerlendirmelerin yapıldığı bu çalışmalar neticesinde, ekonomik mineralizasyon alanı ile ilişkili baz metal element anomali dağılım haritaları yapılmıştır. Cu, Zn, Pb için oluşturulmuş alansal dağılım haritaları ve Google Eart görüntüleri üzerine yerleştirilmiş görselleri aşağıda sunulmustur (Sekil

5.1/5.2/5.4/5.5/5.7/5.8). Dağılım haritasının maden jeoloji haritası ile çakıştırılması ile elde edilen dağılım kontur haritalarıda sunulmuştur (Şekil 5.3/5.6/5.9).

Şekil 5. 1. Cu alansal dağılım kontur haritası.

Şekil 5. 2. Cu elementine ait alansal dağılım kontur haritasının Google Earth görüntüsü.

Dağılım haritasının maden jeoloji haritası ile çakıştırılması ile elde edilen dağılım kontur haritası incelendiğinde (Şekil 5.3/5.6/5.9), Cu, Zn, Pb için elde edilen yüksek değerlerin, şistler içinde gelişen alterasyon alanı (kil+limonit+hematit alterasyonları) ile çakıştığı, bunun yanında pirit, malakit ve azurit gözlenen zonlarla örtüştüğü görülür.

Şekil 5. 3. Cu Elementi alansal dağılım kontur haritası.

Şekil 5. 4. Zn Elementine ait alansal dağılım kontur haritası.

Şekil 5. 5. Zn elementine ait alansal dağılım kontur haritasının Google Earth görüntüsü.

Şekil 5. 6. Zn Elementine alansal dağılım kontur haritası.

Şekil 5. 7. Pb elementine ait alansal dağılım kontur haritası.

Şekil 5. 8. Pb elementine ait alansal dağılım kontur haritasının Google Earth görüntüsü.

Şekil 5. 9. Pb elementine ait alansal dağılım kontur haritası ve Maden jeoloji haritası.

Maden jeoloji haritası ve toprak jeokimyası çalışmaları neticesinde doğu-batı yönlü yarma hattı belirlenerek, alterasyon zonunun daha iyi takip edilmesi ve toprak zonun altında olası ekonomik mineralizasyonların devamlılıklarının araştırılması amacıyla yarma çalışması gerçekleştirilmiştir. Altmış yedi metre olarak açılan yarmada birer metre aralıklar ile örnekler alınarak, toplam 67 adet yarma örneğinin jeokimyasal analizleri yapılmıştır. Analizlerde 2900-8800 ppm Cu, 190-570 ppm Zn, 27-69 ppm Pb, < 20-35 ppb Au aralığında değerler elde edilmiştir. Genel olarak yarma boyunca baz metallerde zenginleşme görülmesine karşın, özellikle Cu için tüm hat boyunca zenginleşme eğilimi tespit edilmiştir. Yarma hattı boyunca elde edilen ortalama 7000 ppm'e yakın Cu içeriği, toprak jeokimyasıyla ile belirlenmiş alanda, yarma çalışmaları ile ortaya konan Cu elementi zenginleşmesinin, ekonomik boyutlara ulaşabileceğini işaret etmektedir.

Bu çalışma ile Sarıseki (Kastamonu-Taşköprü) Sahasının ekonomik bakır mineralizasyonu açısından önemli bir potansiyele sahip olduğu belirlenmiştir. Tespit edilen alterasyon alanında gerçekleştirilen genel ve maden jeoloji çalışmaları, Cu elementi için yüksek anomali noktalarında, Cu cevherleşmesinin keşfine yönelik, eğik istikşaf sondajlarının yapılması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, sahadaki sülfürlü mineralizasyonun, olası örtülü masif sülfid bant ve merceklerinin araştırılmasına yönelik jeofizik yöntemlerden yararlanılabilir.

KAYNAKLAR

- Akbayram, K., Okay, A. I., Satır, M. 2012. Early Cretaceous closure of the Intra-Pontide Ocean in western Pontide (Northwestern Turkey). *Journal of Geodynamics*, 65: 38-55.
- Akbulut, M., Oyman, T., Çiçek, M Selby, D, Özgenc, İ. Tokcaer, M., 2016. Petrography, mineral chemistry, fluid inclusion microthermometry and Re-Os geochronology of the Kure volcanogenic massive sulfide deposit (Central Pontides, Northern Turkey). Ore Geology Reviews, 1-18.
- Altın, Y., Yılmaz, H., Şiner, İ., Yazar, F., 2015 Okyanus Ortası Sırtlarda Oluşan Masif Sülfid Yataklarının Sırları Ve Küre- Mağaradoruk Bakır Yatağı. *MTA Dergisi*, 150:51-65 Ankara.
- Anonim, 2019. Türkiye Mülkî İdare Bölümleri Haritası. (<u>http://www.harita.gov.tr/urun-216-haritası.htmlkatid=14</u>) . Harita Genel Müdürlüğü, Ulusal Haritacılık Kurumu Ankara. Erişim tarihi: 12.03.2019.
- Anonim, 2019. Kastamonu Genel Bilgiler. (<u>http://www.kastamonukultur.gov.tr/TR,</u> <u>169990/iklim ve bitki örtüsü.html</u>). TC Turizm ve Kültür Bakanlığı Kastamonu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Kastamonu. Erişim tarihi: 12.03.2019.
- Anonim, 2019. Kastamonu İklimsel Bilgiler. (<u>https://mgm.gov.tr/kastamonu</u>). TC Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü, Ankara. Erişim tarihi: 12.03.2019.
- Aydın, M., Şahintürk, Ö., Serdar, H.S., Özçelik, Y., Akarsu, İ., Üngör, A., Çokuğraş, R., ve Kasar, S., 1986. Ballıdağ-Çangaldağı (Kastamonu) arasındaki bölgenin jeolojisi. *TJK Bülteni*, 29: 1-16.
- Aygül, M., Topuz, G., Okay, A.I., Satır, M., Meyer H.P., 2012. The Kemer metamorphic complex (NW Turkey): A Subducted Continental Margin of the Sakarya Zone. *Turkish Journal of Earth sciences*, 21: 19-35.
- Bingöl, E., Akyürek, B., Korkmazer, B. 1975. Biga yarımadasının jeolojisi ve Karakaya Formasyonunun bazı özellikleri. *Cumhuriyetin 50. Yılı Yerbilimleri Kongresi Tebliğleri*, *MTA Yayınları*, 70–77, Ankara.
- Blumenthall, M., 1940, Gökırmak ile Karadeniz arasındaki Pontit silsilelerinin jeolojisi hakkında. *MTA Derleme Rapor*, **1067**: 79, Ankara.
- Blumenthall, M., 1948. Bolu civari ile Aşağı Kızılırmak mecrası arasındaki Kuzey Anadolu silsilelerinin jeolojisi. *MTA Yayınları*, **B13**: 265.
- Boztuğ, D. ve Yılmaz, O., 1995. Daday-Devrekani masifi metamorfizması ve jeolojik evrimi, Kastamonu bölgesi, Batı Pontidler. *Türkiye Jeoloji Bülteni*, **38**(1): 33-52.
- Catanzariti, R., Ellero, A., Göncüoğlu, M. C., Marroni, M., Ottria, G., & Pandolfi, L. 2013. The Taraklı Flysch in the Boyali area (Sakarya Terrane, northern Turkey): Implications for the tectonic history of the intraPontide suture zone. *Compte Rendues des Geosciences*, 345: 454–461.
- Çakır, Ü., 1995. Aşıköy-Toykondu (Küre-Kastamonu) Masif Sülfid Yataklarının Jeolojik Özellikleri. *MTA Dergisi*, 117: 29-40 Ankara.
- Çelik, Ö.F., 2016. Küre (Kastamonu) Karmaşığı Ofiyolitik Kayaçları ve Bu Kayaçları Kesen Dasitlerin Kökeni. H. Ü. Yerbilimleri Uygulama ve Araştırma Merkezi Bülteni, 37 (3): 217-235.

- Çimen, O., Sayit, K., Göncüoğlu, M. C., 2015. Prelimilary Geological and Geochemical Data from the Cangaldag Complex (Kastamonu-Turkey): Implications for the Geodynamic Evolution of the Central Pontides. *EGU General Assembly* 2015 in Vienna, Austria. İd: 2181.
- Çimen, O., Göncüoğlu, M. C., Sayit, K., 2016. Geochemistry of the metavolcanic rocks from the Çangaldağ Complex in the Central Pontides: implications for the Middle Jurassic arc-back-arc system in the Neotethyan Intra-Pontide Ocean. *Turkish Journal of Earth Sciences*, 25: 491-512.
- Çimen, O., Göncüoğlu, M. C., Sayit, K., Simonetti, A., 2017. Orta Pontid'lerin (Türkiye) Jeolojik Evrimi'nin Yeniden Değerlendirilmesi. 70. Türkiye Jeoloji Kurultayı
- d'Hoore, E., 1911. Cozoğlu Köyü bakır madeni raporu. *MTA Derleme Rapor* : 303: 23 Ankara.
- Erler, A., 1992. Jeokimyasal Arama Semineri. MTA, Ankara.
- Erkan, Y.,1997. *Metamorfik Petrografi Kitabı*. Hacettepe Üniversitesi jeoloji Mühendisliği Bölümü
- Gedik, A., Ercan, T., Korkmaz, S., 1983. Orta Karadeniz (Sinop-Samsun) havzasının jeolojisi ve volkanik kayaçların petrolojisi. *MTA Dergisi*, 99/100: 34-38. Ankara.
- Gedik, A., Korkmaz, S., 1984. Sinop havzasının jeolojisi ve petrol olanakları. *MTA Rapor No*: **7575**. Ankara.
- Gücer, M.A., ve Arslan, M., 2015. Petrochemistry, petrology, geochronology and P-T estimation of the Devrekani (Kastamonu, N Turkey) Massif. *The 25th Anniversary Goldschmidt Conference*, **1113**, Prague, Czech Republic.
- Göncüoğlu M.C., Kozlu H., Dirik K., 1997. Pre-Alpine and Alpine terranes in Turkey: explanatory notes to the terrane map of Turkey. *Ann Geol Pays Helleniques* **37**: 515-536.
- Göncüoğlu M.C., Turhan N., 1983a. Bitlis Metamorfiklerinde yeni sonuçlar. *MTA Dergisi*, **95-96**: 44-48.
- Göncüoğlu M.C., Turhan N., Sentürk K., Özcan A., Uysal S., 2000. A geotraverse across NW Turkey: tectonic units of the Central Sakarya region and their tectonic evolution. In: Bozkurt E, Winchester JA, Piper JD, editors. Tectonics and Magmatism in Turkey and the Surrounding Area. London, UK: *Geological Society of London Special Publication* 173: 139-162.
- Göncüoğlu, M. C., Gürsu, S., Tekin, U. K., Koksal, S., 2008. New data on the evolution of the Neotethyan oceanic branches in Turkey: Late Jurassic ridge spreading in the Intra-Pontide branch. *Ofioliti*, **33**: 153–164.
- Göncüoğlu, M.C., 2010. Introduction to the Geology of Turkey: geodynamic evolution of the pre-alpine and alpine terranes. *General Directorate of Mineral Research and Exploration Monography Series*, 5-69.
- Göncüoğlu, M. C., Maroni, M., Sayit, K., Tekin, U. K., Ottria, G., Pandolfi, L., Ellero, A., 2012. The Ayli Dağ ophiolite sequence (central-northern Turkey): A fragment of middle Jurassic oceanic lithosphere within the Intra- Pontide suture zone. *Ofioliti*, 37: 77–91.
- Göncüoğlu, M. C., Marroni, M., Pandolfi, L., Ellero, A., Ottria, G., Catanzariti, R., Sayit, K. (2014). The Arkot Dağ Mélange in Araç area, central Turkey: Evidence of its origin within the geodynamic evolution of the Intra- Pontide suture zone. *Journal of Asian Earth Sciences*, 85: 117–139.

- Günay, K., Dönmez, C., Baran, C., Tiryaki, O., Yıldız, H., Sözcü, A., Miski, H., Şenol, Ş., Çiftçi, E., Tablacı, A., Özkümüş, S., Yıldırım, N., 2015. Yeni Bir Metalojenik Provens Alanı: Çangaldağ Kompleksi, OrtaPontidler MTA 80. Yıl Sempozyumu, Ankara.
- Günay, K., Dönmez, C., Baran, C., Sözcü, A., Coşkun, K., Miski, H., Yıldırım, N., 2015. Zeybek Bakır Cevherleşmesinin Jeolojisi Ve Mineralojisi (Taşköprü-Kastamonu). 68. Jeoloji Kurultayı 06-10 Nisan 2015, Ankara.
- Günay, K., Dönmez, C., Baran, C., Yıldırım, N., Oyan, V., Sözcü, A., Coşkun, K., 2018. Zeybek Masif Sülfid Yatağının Jeolojisi (Kastamonu-Türkiye): Mineralizasyon ve Yan Kaya İlişkisi. Uluslararası Katılımlı 8. Jeokimya Sempozyumu Antalya.
- Günay, K., Dönmez, C., Oyan, V., Yıldırım, N., Çiftçi, E., Yıldız, H., Özkümüş, S., 2018. Geology and Geochemistry of Sediment-Hosted Hanönü Massive Sulfide Deposit (Kastamonu - Turkey). *Ore Geology Reviews* 101: 652-674.
- Güner, M., 1980. Küre civarının masif sülfit yatakları ve jeolojisi, Pontidler (Kuzey Türkiye). *MTA Dergisi*, 93/94: 65-109 Ankara.
- Hamilton W.J., 1842. Researches in Asia Minor, Pontus and Armenia. London.
- Ketin İ, 1966. Anadolunun Tektonik Birlikleri. MTA Bülteni, 66: 23-33. Ankara.
- Ketin İ, 1962. 1/500.000 Ölçekli Türkiye Jeoloji Haritası İzahnamesi (Sinop Paftası). M.T.A. Enstitü yayınları, *M.T.A. Dergisi*, 66. Ankara.
- Ketin, İ., Gümüş, Ö., 1963. Sinop-Ayancık arasında III. bölgeye dahil sahaların jeolojisi. *TPAO Rapor*, 288 Yayınlanmamış, Ankara.
- Koç, Ş., Ünsal, A., Kadıoğlu, Y. K.,1995. Küre (Kastamonu) Cevherleşmelerini İçeren Volkanitlerin Jeolojisi, Jeokimyası ve Jeotektonik Konumu. *M.T.A. Dergisi*,:117: 41-54. Ankara.
- Konya,S., Çamaşırcıoğlu, A.,Çeltek, N.,Teşrekli, M., Pehlivanoğlu, H., Boyabatlı, A., Orbay, S., Özbek, B., (1988). Kastamonu-Taşköprü-Devrekani Yöresi Jeokimya Raporu. *MTA Derleme Rapor* yayımlanmamış **41663**. Ankara.
- Köksoy, M., 1991. *Uygulamalı Jeokimya*. Hacettepe Üniversitesi Yayınları A64, Ankara.
- Nikitin, V., 1926. Küre bakır madeni raporu. MTA Derleme Rapor, 850: 23. Ankara.
- Okay, A.I. 1989. Tectonic unitsand sutures in the pontides, northern Turkey.In: Tektonik Evolution of the Tethyan region (ed. Şengör, A.M.C.). *NATO Advanced ASI Series, Kluwer academic Publications*, Dordrecht: 109-116.
- Okay, A.I., Siyako, M. & Bürkan, K.A., 1991. Geology and tectonic evolution of the Biga Peninsula. *Special Issue on Tectonics, Bulletin of the Technical University of Istanbul*.
- Okay, A.I., Tüysüz, O., 1999. Tethyan sutures of northern Turkey. In: Durand, B., Jolivet, L., Horváth, F., Séranne, M. (Eds.), The Mediterranean Basins: Tertiary Extension with the Alpine Orogen. *Geological Society*, London, 156: 475–515.
- Okay, A.I., Göncüoğlu, M.C., 2004. The Karakaya Complex: a review of data and concepts. *Turk. J. Earth Sci.* 13: 77–95.
- Okay, A.I., 2008. Geology of Turkey: A synopsis. Anschnitt, 21: 19-42.
- Okay, A.I., Tüysüz, O., Altıner, D., Sunal, G., Kılıç, A. M., 2013. Orta Karadeniz Dağlarında Sakarya ile İstanbul zonları arasındaki Pontid-İçi sınırın niteliği ve jeolojik evrimi., *Tübitak Projesi.* : 109Y049

- Özkümüş, S.,2009. Kurtyuvası (Oltu-Erzurum) Bakır Altın Cevherleşmesinin Jeokimyasal İncelenmesi.(Yüksek Lisans Tezi) ÇÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, Adana.
- Pilz, R., 1937. Sinop ve Kastamonu Vilayetlerindeki Mineral Yataklarının Tetkiki raporu. *MTA Derleme Rapor* : 644, 37. Ankara.
- Pirajno, F., 2009. Hydrothermal Processes and Mineral Systems. *Springer*, **1250**: 652-715. Berlin.
- Robertson A.H.F, Ustaömer T., 2004. Tectonic Evolution Of The Intra-Pontide Suture Zone In The Armutlu Peninsula, Nw Turkey. *Tectonophysics*, **381**: 175-209.
- Robertson, A.H.F. 2002. Overview of the genesis and emplacement of Mesozoic ophiolites in the Eastern Mediterranean Tethyan region. *Lithos*, **65**: 1-67.
- Sütçü, Y.F., Barkurt, M.Y., Bilginer, E., Kurt, Z., Pehlivan, Ş., 1996. Boyabat-Vezirköprü arasının jeolojisi. *MTA Genel Müdürlüğü Rapor* : 9884.
- Şengör, A.M.C. ve Yılmaz, Y., 1981. Thethyan evolution of Turkey: a plate tectonics approach. *Tectonophysics*, 75: 181-241.
- Şengün ve Ark., 1990. Kastamonu yöresinin jeolojisi ve Paleotetis'in evrimine ilişkin jeolojik sınırlamalar. *Türkiye Jeoloji Bülteni*, C. 33: 1-16.
- Tekeli, O., 1981. Subduction complex of pre-Jurassic age, northern Anatolia, Turkey. *Geology*, **9**: 68-72.
- Tercan, A.E., Özçelik, Y, Atalay, F 2017. Hüyüklü(Afşin) Cu-Mo Porfiri Sahası Maden Kaynak Kestirimi, Turkey. *MTA Genel Müdürlüğü*, 40-101.
- Uğuz, M.F., Sevin, M., Duru, M., 2002. 1: 1500.000 ölçekli. Türkiye jeoloji haritaları, Sinop Paftası. *MTA Genel Müdürlüğü*, Ankara.
- Uğuz, M.F., Sevin, M., 2007. 1: 100.000 ölçekli. Türkiye jeoloji haritaları, Kastamonu E 32 paftası. No: **76** *MTA Genel Müdürlüğü*, Ankara.
- Ustaömer T. & Robertson A.H.F., 1997. Tectonic-sedimentary evolution of the North-Tethyan margin in the Central Pontides of northern Turkey. In "Regional and Petroleum Geology of the Black Sea and Surrounding Region" (ed. A.G. Robinson). American Association of Petroleum Geologists Memoir 68: 255-290.
- Yılmaz, Y., Tüysüz, O., 1984. Kastamonu-Boyabat-Vezirköprü-Tosya arasındaki bölgenin jeolojisi (Ilgaz-Kargı Masiflerinin Etüdü). *MTA Rapor* : 7838. ANKARA.
- Yılmaz, Y., Tüysüz, O., 1988. Kargı Masifi ve dolaylarında Mesozoyik tektonik birliklerin düzenlenmeleri sorununa bir yaklaşım. *Türkiye Petrol Jeologları Derneği Bülteni*, 1: 73-86.
- Yılmaz, Y., Tüysüz, O., Yiğitbaş, E., Genç, Ş.C., Şengör, A.M.C., 1997. Geology and tectonic evolution of the Pontides, In: A.G. Robinson (Ed.), "Regional and Petroleum Geology of the Black Sea and Surrounding Region", American Association of Petroleum Geologists, Memoir 68: 183-226.

ÖZGEÇMİŞ

1975 yılında Konya İli, Ereğli İlçesinde doğdu. 1992 yılında Ereğli Cumhuriyet Lise'sinden mezun oldu. 1999 yılında Ankara Üniversitesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü'nü bitirdi. 2005 yılında MTA Genel Müdürlüğüne Jeoloji Mühendisi olarak atandı. 2016-2017 öğretim yılı Bahar döneminde Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Jeoloji Mühendisliği Anabilim Dalında Yüksek Lisans eğitimine başladı. MTA Genel Müdürlüğü Maden Etüt ve Arama Dairesi, Metalik Madenler biriminde jeoloji mühendisi olarak çalışmaktadır.
T.C VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ LİSANSÜSTÜ TEZ ORİJİNALLİK RAPORU	
	Tarih: 23/05/201
Tor Doch & / Konyou "Soricaki (Kasta	monu Tacköprii) Bakır Mineralizasyonu Ve İliskili Metasedimanter
Tez Başlığı / Konusu. Sanseki (Kasta	monu-raşkopru) Dakii Minoranizasyona ve myani mener
Yukarıda başlığı/konusu belir bölümlerinden oluşan toplam 112 s tarafından turnitin intihal tespit progra raporuna göre, tezimin benzerlik oranı Uygulanan filtreler aşağıda ver - Kabul ve onav sayfası hariç.	lenen tez çalışmamın Kapak sayfası, Giriş, Ana bölümler ve Sonu ayfalık kısmına ilişkin, 23/05/2019 tarihinde şahsım/tez danışmanır ımından aşağıda belirtilen filtreleme uygulanarak alınmış olan orijinalli % 8 (Sekiz) dir. ilmiştir:
- Teşekkür hariç,	
- İçindekiler hariç,	
 - Gereç ve yöntemler hariç, - Kaynakça hariç, - Alıntılar hariç, 	
 Tezden çıkan yayınlar harıç, 7 kelimeden daha az örtüsme iceren r 	netin kısımları hariç (Limit inatch size to 7 words)
Yönergeyi inceledim ve bu yönergede intihal içermediğini; aksinin tespit ec kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş oldu	belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bi lileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğ ğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.
Gereğini bilgilerinize arz ederim.	
Gereğini bilgilerinize arz ederim.	
Gereğini bilgilerinize arz ederim.	23/05/2019
Gereğini bilgilerinize arz ederim.	23/05/2019
Gereğini bilgilerinize arz ederim. Adı Soyadı: Cüneyt BARAN	23/05/2019
Gereğini bilgilerinize arz ederim. Adı Soyadı: Cüneyt BARAN Öğrenci No: 169101109	23/05/2019
Gereğini bilgilerinize arz ederim. Adı Soyadı: Cüneyt BARAN Öğrenci No: 169101109 Anabilim Dalı:Jeoloji Mühendis	23/05/2019
Gereğini bilgilerinize arz ederim. Adı Soyadı: Cüneyt BARAN Öğrenci No: 169101109 Anabilim Dalı:Jeoloji Mühendis Programı: Maden yatakları-Jeol	23/05/2019
Gereğini bilgilerinize arz ederim. Adı Soyadı: Cüneyt BARAN Öğrenci No: 169101109 Anabilim Dalı:Jeoloji Mühendis Programı: Maden yatakları-Jeok Statüsü: Y. Lisans	23/05/2019
Gereğini bilgilerinize arz ederim. Adı Soyadı: Cüneyt BARAN Öğrenci No: 169101109 Anabilim Dalı:Jeoloji Mühendis Programı: Maden yatakları-Jeok Statüsü: Y. Lisans	23/05/2019
Gereğini bilgilerinize arz ederim. Adı Soyadı: Cüneyt BARAN Öğrenci No: 169101109 Anabilim Dalı:Jeoloji Mühendis Programı: Maden yatakları-Jeok Statüsü: Y. Lisans DANIŞMAN ONAYI UYGUNDUR DE ÖK: Ünegi Cetin MESILOVA	23/05/2019
Gereğini bilgilerinize arz ederim. Adı Soyadı: Cüneyt BARAN Öğrenci No: 169101109 Anabilim Dalı:Jeoloji Mühendis Programı: Maden yatakları-Jeok Statüsü: Y. Lisans DANIŞMAN ONAYI UYGUNDUR Dr. Öğr. Üyesi Çetin YEŞİLOVA	23/05/2019
Gereğini bilgilerinize arz ederim. Adı Soyadı: Cüneyt BARAN Öğrenci No: 169101109 Anabilim Dalı:Jeoloji Mühendis Programı: Maden yatakları-Jeok Statüsü: Y. Lisans DANIŞMAN ONAYI UYGUNDUR Dr. Öğr. Üyesi Çetin YEŞİLOVA	Sliği Anabilim Dalı timya Doktora D
Gereğini bilgilerinize arz ederim. Adı Soyadı: Cüneyt BARAN Öğrenci No: 169101109 Anabilim Dalı:Jeoloji Mühendis Programı: Maden yatakları-Jeok Statüsü: Y. Lisans DANIŞMAN ONAYI UYGUNDUR Dr. Öğr. Üyesi Çetin YEŞİLOVA	Sliği Anabilim Dalı cimya Doktora